

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEPHONE: (312) 585-9500

Vol. LXXII

Kaina 20 c.

PIRMADIENIS — MONDAY, LIEPOS — JULY 31, 1978

Nr. 177

JUNGŲ TAUTŲ LAISVIŲ DEKLARACIJA

Roma. — Jungtinių tautų organizacija ruošia paskelbti specialią deklaraciją, smerkiančią religinę netoleranciją ir tikinčiųjų diskriminavimą, — tai pranešė Jungtinių Tautų generalinis sekretorius Kurt Waldheimas, Itlijos katalikų dienraščiui „Avvenire“ suteiktame pasikalbėjime. Religinė netolerancija ir tikėjimo laisvės pažeidimai, tiek tautinėje, tiek tarptautinėje plotmėje, pažymėjo Waldheimas, neišvengiamai sukelia smurto veiksmus tiek prieš pavienius tikinčiuosius, tiek prieš tikinčiųjų bendruomenes ir veda į nepakantumą kitom pagrindinėm žmogiskosioms vertybėm. Todėl visos pastangos, kuriomis yra siekiama apsaugoti religinę laisvę ir užtikrinti kiekvienam žmogui pilną teisę nepamąstinti išreikšti savo religinius įsitikinimus, ugdo žmonių tarpusavį bendradarbiavimą ir tuo pačiu stiprina pasaulio taiką.

Tarptautinės teisės nuostatai

Primęs, jog šių metų gruodžio mėnesį sueina trisdešimt metų nuo Jungtinių Tautų organizacijos vienbalsiai priimtos Visuotinės Žmogaus teisių deklaracijos, kurioje yra įskaitami skelbiami ir tikėjimo laisvę, generalinis sekretorius Waldheimas pažymėjo, jog žmogaus teisės yra neatkiriama: viena nuo kitos. Ši tikrovė vis ryškiau atsispindi pasaulio viešosios nuomonės samone. Žmonija vis labiau įsitikina, pareiškė Waldheimas, jog visų žmogaus teisių apsaugojimas, taigi ir religinės laisvės užtikrinimas, turi pirmąjį reikšmę, siekiant įgyvendinti pasaulyje visuotinę santarvę ir įtvirtinti pastovią taiką. Kurt Waldheimas, italų katalikų dienraščiui „Avvenire“ suteiktame pasikalbėjime taip pat pranešė, kad Jungtinės

Tautos ruošia naujus tarptautinės teisės nuostatus, draudžiančius kalinių kankinimą ir žiaurią arba žmogaus orumą pareidžiančią elgesį su belaisviais.

Proga parodyti gerą valią

Italijos katalikų dienraščiui „Avvenire“, pateikdamas pasikalbėjimą su Jungtinių Tautų generaliniu sekretorium Kurt Waldheimu, primena, jog šių metų pradžioje popiežius Paulius VI, priimdamas prie Apaštalo Sosto akredituotuosius diplomatus atstovus buvo išreiškęs savo gilią susirūpinimą ir skausmą dėl įvairiose pasaulio kraštuose tebevykdomų religinės laisvės pažeidimų. Ta proga šv. Tėvas išskėlė klausimą, ar nėra jau pribrendęs laikas, kad visi tikintieji galėtų naudotis teisėta tikėjimo laisve, tiek asmeniniame, tiek bendruomeniniame gyvenime. Jungtinių Tautų rengiama deklaracija prieš tikėjimo laisvės varžymus ir religinę diskriminaciją, pažymi Italijos katalikų dienraščiui „Avvenire“, suteiks proga viso pasaulio kraštams parodyti gerą valią, siekiant užtikrinti visiem žmoniems pilną tikėjimo laisvę.

Padėjo įsikurti tūkstančiams

Roma. — Tarptautinė katalikų komisija emigrantų reikalams, bendradarbiaudama su tautinėmis katalikiškomis organizacijomis, praėjusiais metais padėjo apie trylikai tūkstančių įvairių rasų, tautybių ir politinių įsitikinimų emigrantų įsikurti įvairiose pasaulio kraštuose. Daugiausiai buvo rūpinamasi įkurdinti pabėgėlius iš komunistų valdomų pietryčių Azijos kraštų. Tarptautinė katalikų komisija emigrantų reikalams, emigrantams ir pabėgėliams taip pat teikia medicininę pagalbą ir finansuoja socialinius projektus ypač Lotynų Amerikos kraštuose.

Australijos uranijus Suomijai

Sidney, Australija. — Australija yra penktas ne komunistinis kraštas, parduodas uranijus. Jos vyriausybė pasiekė susitarimą su Suomija ir jai parduos uranijus, jei jis nebus naudojamas karui. Australija taip pat tokias uranijus parduos Suomijai, jei jis nebus naudojamas karui. Australija taip pat tokias uranijus parduos Suomijai, jei jis nebus naudojamas karui.

Kuboj treniruojamos kariuomenės moterys. Čia kubietės apmokymo metu

Vakarų Vokietijos vaistų gamintojai dažnai lankosi naujose Afrikos valstybėse, bandydami užmegzti prekybinius ryšius ir gauti vertingų žinių. Čia matome kancelerį Helmut Schmidtą, besikalbantį su Zambijos gyventojais.

KOMUNISTAI PUOLA KOMUNISTUS

Bratislava. — Komunistinei Kinijai nebesutinkant su ankščiau labai remtu Vietnamu, Sovietų Rusijos komunistinė spauda labai puola Pekiną ir Tassas skelbia įvairių Maskvos satelitinio laikraščių išpuolius prieš kom. Kiniją. Bratislavos, Čekoslovakijos laikraščiai taip pat rašo apie seniau buvusių brolių kaimynų Kiniją: „Pekino vadovų keliami Vietnamo Socialistinei Respublikai absurdiški reikalavimai rodo, kad jie stengiasi pakirsti jos aukštą tarptautinį prestižą, paraukštą tarptautinį prestižą, padaryti žalą taikiam socialistiniam vystymuisi. Beato dairiškas maoistų klišėms ir Vietnamo Socialistinės Respublikos vidaus reikalavimų demaskuoja jų tikrą veidą ir rodo, kad jie yra karingi šoviniztai ir hegemonistai, pavojingiausi taikos Azijos žemynė ir visame pasaulyje priešai.“

Pekino bosai, mėgindami diktuoti savo valią Vietnamui, kurio didžiulį liaudis nepakluso Amerikos imperializmo diktatui. Ar ne todėl įžūlėja maoistai, kad jie veikia kartu su labiausiai užkietėjusi reakcija pasaulyje, su Vakarų militaristais ir karingais „vanagais“.

Kos imperializmo diktatui. Ar ne todėl įžūlėja maoistai, kad jie veikia kartu su labiausiai užkietėjusi reakcija pasaulyje, su Vakarų militaristais ir karingais „vanagais“.

Vienuoliai prašo grąžinti vienuolyną

Kijevus. — Viena iš trijų seniausių Rusijos vienuolynų — Kijevų Pečerskaja Lavra yra atrastos gerai išlaikytos freskos ir mūrinių plokštės dar iš II-tojo šimtmečio — pradžios. Valdžia 1961 vienuolyną uždarė ir vienuolius išvarė. Dvylika pravoslavų vienuolių dabar įteikė Brežnevui peticiją, prašydami, kad vienuolynas būtų atidarytas ir grąžintas tikintiesiems.

Sovietų saugumas, išskvitus peticiją įteikusius vienuolius, grąžinti jiems vienuolyną, grąžinti jiems vienuolyną, grąžinti jiems vienuolyną.

Argentinoje apie Pabaltijį

Buenos Aires, Argentinoje, išsina lietuvių, latvių ir estų leidžiamas biuletenis NOTICIERO DE LOS PAISES BALTICOS. Jį redaguoja Cerafinas Juknevičius, nepailestamas kovotojas už Pabaltijo tautų laisvę ir nepriklausomybę.

Didžioji Buenos Aires spauda, pvz. „La Prensa“ ir „La Nación“, dažnai pasinaudoja tuo biuletenio paskelbtomis žiniomis. „La Prensa“ 1978 vasario 20 aprašė Vasario šešioliktojo ir įdėjo nuotrauką, vaizduojančią lietuvių mergaičių ir berniukų būrėlį tautiniais rūbais Santo Domingo bazilikoje mišiose už Lietuvą. „La Nación“ atspausdino du ilgokus straipsnius apie Pabaltijo valstybes ištikusį negandą, apie sovietinį kolonializmą, apie lietuvių tautos rezistenciją. (E.)

Protestai prieš sutartį

Tokio. — Japonijos dešinieji protestuoja, kad Japonija siekia pasirašyti su kom. Kinija draugystės sutartį. Grupė demonstrantų Tokio mieste, nešdami karo meto vėliavas, šaukė, kad jie priešingi sutarčiai. Pasitarimai pradėti po trijų metų pertraukos.

Turistai Amerikoje

Washingtonas. — Amerikiečiai keliauja ir užsienius ir ten išleidžia nemažą pinigų. 1967 m. amerikiečiai išleido užsieniuose 7,5 bil. dol., daugiausia Kanadoje ir Meksikoje. Tuo pačiu metu iš Amerikos besilankančių turistų gauta 7,2 bil. dol. 1976 m. užsieniečiai Amerikoje paliko 6,2 bil. dol. Per dieną užsieniečiai Amerikoje išleidžia 17 mil. dol. Vis tai padeda kiek išlyginti balansą su užsieniu.

Kas brangsta ir pinga

Washingtonas. — Infliacijai klestint, kyla klausimas, ar visos prekės brangsta. Praėjusiais metais buvo prekių pilingančių. Pavirzdžiui svogūnų kaina nukrito 29,9 proc., kopūstų 17 proc., varotų automobilių kaina nukrito 2,7 proc., vyriškų kostiumų 2,2 proc., televizijų beveik 1 proc. Visa kita nenukrito ar palaikė tokias pačias kainas. Tai mergaičių medvilninės suknelės, vyrų kojinių pabrango 1,5 proc., elektros laukai 0,8 proc., bet daugiausia pakilo salotų kaina, net 151 proc. Hamburgeriai pakilo 25 proc., steikais 24 proc., avienu 19 proc., kiaušieniu 18 proc., lašinukais 23 proc., vadinami hot dogs 22 proc.

Anglų veikėjų peticija Maskvai

Londonas. — Daugiau negu keturi tūkstančiai anglų politinių veikėjų, visuomenininkų ir kultūrininkų pasirašė peticiją, kuria Sovietų Sąjungos valdžia yra raginama išlaisvinti ukrainietį poetą ir žurnalistą Sviatoslavą Karavanskį. Peticiją įteikė Sovietų Sąjungos ambasada Londono. Karavanskis, 58 metų amžiaus, iš viso jau 28 metus yra įkintėjęs įvairiose sovietų kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose vasario mėnesį, protestuodamas prieš nežmoniškas kalėjimo sąlygas, buvo paskelbęs bado streiką. Jo likimu dabar rūpinasi tarptautinės Amnesty organizacijos Londono skyrius.

JAV SANTYKIAI SU SOVIETAIS

Reikšmingas penkių mėnesių laikotarpis

Washingtonas. — Amerika santykiuose su Sovietais įžengė ir stebėjimo ir laukimo periodą. Tai prasidėjo nuo disidentų teisimų, Amerikos korespondentų nubaudo ir Sovietų Rusijos kišimosi į Afriką. Iš viso buvo imtasi labai reikšmingų žingsnių, kiek tai liečia santykius su Sovietų Rusija. Detentes išlikimo klausimas jau pasidarė gana aktualus, jei iš viso ta detente dar egzistuoja. Spaudos žmonės atkreipia dėmesį į kai kuriuos reikšmingus pasikeitimus.

Amerika atšaukė kompiuterių pardavimą, nutarė pasiųsti į Kiniją energijos sekretorių Sov. Rusijai nepalankų James Schlessingerį, suvaržyti įvairių technologinių prekių pardavimą. Toliau mesinis santykių vystymasis priklausys nuo to, ką Sov. Rusija darys sekančių penkių metų laikotarpyje. Jeigu ir toliau Sovietai vykdys Vakarams kenkiančią politiką, būtinų technologinių prekių pardavimas bus visai suvaržytas. Vienas iš pačių reikšmingiausių šio tarpsnio įvykių yra suvaržytas JAV pareigūnų kelionės į Sov. Rusiją. Tegalės vykti tik specialieji komisijų nariai. Toliau gali sekti Sovietams Amerikoje uostų uždarymas, griežtesnis žvejybos taisyklių taikymas ir labai susiaurintas mokslo žinių pasikeitimas.

Dėl prez. Carterio nusprendimo neparduoti Sovietams kompiuterių, labai pikta puolė Mask-

va, teigdama, kad Amerika vaizduojasi esanti laisvo pasaulio čempione žinių pasikeitimo ir informacijos srityje, tačiau dabar tą žinių pasikeitimą stengiasi suvaržyti.

Jeigu santykiai blogės, tai technologijos pardavimas bus vis patogiausiau sulaukyti. Gali Sovietai kai kurių elektroninių įtaisų gauti ir kitur, bet alyvos įmonėms plėsti ir alyvą ieškoti technologijai daugiausia galima gauti Amerikoje. Tokių įvairių įtaisų trūkumas labai pakenks Sovietų naftos pramonei. Kaip skelbiama, energijos trūkumas jau pradeda jautis ir Sov. Sąjungoje, todėl naftos pramonės plėtimui labai reikalinga vakariečių technologija. Ypač tokios technologijos reikalingi ir kiti kraštai.

Bijo susitarimo

Washingtonas. — Sovietų Sąjunga, diplomatinio Washingtono sluoksnių manymu, viską daro, kad nepavyktų derybų tarp Izraelio ir Egipto. Maskva vis dar tikisi vėl iškelti koją ir arabų kraštus ir sustiprinti ten savo įtaką.

Netiesioginiai šiems Maskvos planams padeda užsispyręs Izraelio dabartinės vyriausybės neįlankstumas — ir kieta laikysena. Net ir nemaža dalis pačių Izraelitų supranta, kad taikos su arabais nebus tol, kol dabartinis Izraelio premjeras Menachem Begin laikysis nuomonės, kad didėlė dalis okupuotų arabų žemių yra istorinė žydų tautos nuosavybė.

Kova su triukšmu

Galena, Ill. — Miesto meras Einsweller kovoja su miesto teršimu. Pavasarį jis pradėjo kovą su karveliais, teršiančiais miestą, o dabar pradeda kovą su triukšmu, kovos prieš motociklų ir automobilių keliama triukšmą. Mašinų duslintuvai turės būti geri, su prakiuraisiais, garsą praleidžiančiais duslintuvais važinėja asmenys bus baudžiami.

Amerikiečiai sveikiau valgo

Washingtonas. — Amerikiečiai kavos išgeria tik pusę tiek, kiek 1946 m. ir sunaudoja mažiau sviesto, pieno, saldinių ir kiaušinių. Daugiau amerikiečiai sunaudoja žuvies, viščiuko ir salotų. Amerikiečiai anksčiau suvalgydavo 403 kiaušinius per metus, dabar tik 276. Manoma, kad tai todėl, nes šiuo metu daugiau moterų dirba, todėl nebeturi laiko paruošti pusryčių. Apie tai skelbiama naujai išėjusioje knygoje „The Changing American Diet“.

Okup. Lietuvoje daug susisiekimo nelaimių

Okup. Lietuva. — Nepaprastai daug susisiekimo nelaimių įvyksta Lietuvoje. Kaip skelbia komunistinė „Tiesa“ š.m. birželio mėnesį okup. Lietuvoje įvyko 635 auto nelaimės, žuvo 80 asmenų, sužeista 594. Pernai per tą patį mėnesį žuvo 77 asmenys. Iš viso per pirmus šiuos metus 6 mėnesius įvyko 2424 avarijos, kuriose 275 žmonės žuvo, 1911 sužeista. Pernai per pumetį — buvo 2464 avarijos, 296 žmonės žuvo, 1957 sužeisti.

ĮVAIRIOS ŽINIOS

— Irako ambasadorius Londone išliko gyvas, kai moteris teroristė metė granatą į jo limuziną. Ambasadorius net nesužeistas tik todėl, kad paskutinę minutę sugrįžo nuo mašinos atgal į viešbutį.

— Arthurą Goldberga, vadovavusį JAV delegacijai, Belgrado konferencijoje, kad nebūtų prasižengta Helsinkio aktams, prez. Carteris apdovanojo laisvės medaliu.

— Maskvos pareigūnai pareikalavo, kad Harvester bendrovės tarnautojas, suimtas Maskvoje, būtų grąžintas į kalėjimą, apklausinėjimui. Crawford, kaltinamas pinigų spekuliacija, buvo kurį laiką JAV ambasados žinioje.

— Boeing lėktuvų bendrovė

esą išdalinusį kyšiais milijonus dolerių, kad kitos valstybės pirktų jos lėktuvus.

— Amerikoje kainos birželio mėnesį pakilo 0,9 procento, nepaisant, kad Washingtonas teigia, jog infliacija apstobdoma.

— JAV senatas patvirtino nutarimą, kad, kol Ugandos diktatorius Amin terorizuos gyventojus, neturėti su Uganda jokio prekybos ryšio.

— Illinois valstybėje gyvenančių iš pašalpų skaičius sumažėjo 6% ir šiešių metų laikotarpyje krito žemiau milijono. Šiuo metu šelpiamųjų yra 995,810.

— M. G. Pervuchinas, buvęs politbiuro narys, vėliau Chruščiovo išmestas kartu su Molotu ir Malenkovu, mirė sulaukęs 73 m.

KALENDORIUS

Liepos 31 d.: Ignacas Lojola, Gracija, Vainubutas, Lėtutė.
Rugpjūčio 1 d.: Alfonsas, Viltė, Sudavis, Gauda.
Saulė teka 5: 44 val., leidžiasi 8:09 val.

ORAS

Chicagoje ir apylinkėse šiandien malonus oras. Temperatūra apie 80 l.

LIETUVIAI CALIFORNIJOJ

A.A. AGR. JONUI BUTKUI
MIRUS

1978 m. liepos 13 d. staiga širdies smūgio ištiktas mirė agr. Jonas Butkus. Didžiam nuliūdime liko žmona Elena, dukė Aldona, sūnus Jonas, broliai Petras ir Benas Australijoje, brolis Antanas Amerikoje, Lietuvoje Kostas, seserys Zuzana ir Aniceta su šeiminėmis.

Velionis buvo gimęs 1903 m. kovo 9 dieną Zemaitijoje, Kretingos apskr., Platelių valsč., Griškių km., gausioje šeimoje. Tėvų riboti ištekliai Joneliui nuo pat vaikystės labai realiai leido pažinti gyvenimo sunkumus.

Didelis mokslo troškimas negalėjo visus nepriklausius. 1925 metais baigęs Plungėje 6 gimnazijos klases, mokslą tęsė Telšių mokytojų seminarijoje, kurią sekmingai baigė 1928 m.

Jaunasis mokytojas buvo tiesiog laimingas, galėdamas mokytis J. Judėnuose, prie Telšių, kur vietos žmonės, jų papročiai jam buvo taip gerai pažįstami. Bet aukštesnės aspiracijos neleido nurimti. Padirbęs mokykloje 3-jus metus, susitaupęs kiek pinigų, išvyko į U. akademiją, tikėdamas, kad agronomo profesija galėsia daugiau pasitarnauti savo kraštui.

Studijas pradėjo 1931 m., jau gerai apsiskaitęs, susiformavęs jaunas idealistas, išėjęs 3 metų praktiško gyvenimo mokyklą. Ne vienu atžvilgiu jis buvo daugelis kolegų praeigė visą galvą. Akademijoj gyvenimas nebuvo nuobodus. Buvo tik atvangos, laisvalaikio pajavirimas. Rimtos studijos, organizacinis veikimas buvo Jono tikrasis akademinis gyvenimas. Nuo pirmųjų kursų priklausė ateitininkų studentų Algimanto klubui. Dėl savo patraukiančių būdo savybių greitai gavo atsakingų pareigų. Vyrėnuose kursuose Jonas buvo išrinktas Algimanto klubo pirmininku, jam vadovavo ir liko ištikimas jo tradicijoms iki grąžinto. Klubas uniforminę kepuraitę išsaugojo per visus metus. Išėjimoje iki paskutinių dienų su vilnimi, kad ji būsimi įdėta į jo karsą. Paskutinė valia buvo išpildyta.

Kurso seniūnu Jonas buvo perrenkamas iš metų į metus. Aukštesniais kursais jis buvo išrinktas Seniūnų tarybos pirmininku ir sėkmingai atstovavo visai akademijos studentijai. Kaip ir visi algimantiečiai, Jonas su pasididžiavimu priklausė Studentų šaulių kuopai.

Studijas baigė 1935-tais, sekančiais metais atlikęs agronominę praktiką, dėl susidėjusių aplinkybių perėjo pastoviai dirbti į Lietuvą. Per tuos kelerius metus darbavosi Skuodo, Žemėlio, Pašėvės, Mažeikių, Telšių Lietuvos skirnyse.

Bolševikmetį, geros valios žmonių perspėtas apie gresiantį pavojų, nuolatį vietovę slapstėsi iki karo pradžios. Vokiečių okupacijos metais grįžo dirbti į Lietuvą. Per tuos kelerius metus darbavosi Skuodo, Žemėlio, Pašėvės, Mažeikių, Telšių Lietuvos skirnyse.

Artėjant bolševikams, 1944 m. pasitraukė Vokietijon prie Dresdeno. 1945 m. apsigyveno Augsburgio stovykloje ir dirbo jos komitete. Ten susipažino ir 1948 metų sausio 30 dieną vedė Elena Šidlauskaitę, kilusią iš Vilkaviškio apskr., Vištyčio valsč., Girėnų km.

Amerikon atvyko 1949 metais. Kelis mėnesius padirbęs New Yorko apylinkėse, persikėlė į Los Angeles. Po vieno, kito trumpalaikio darbo pastoriai apie 17 metų dirbo Joslyn metalo apdirbimo įmonėje, cheminiame skirnyje, kol išėjo į pensiją.

Nuo pat pradžios apsigyvenimo Los Angeles aktyviai įsijungė į vietos lietuvių kolonijos kul-

tūrinį gyvenimą. Ilgus metus dirbo Šv. Kazimiero parapijos komitete, buvo Ateitininkų sėdraugių vadovybėje pirmininku. Kaip buvusiam mokytojui, labai arti širdies jam buvo lietuviškos šėštadieninės mokyklos reikalai. Dirbdamas tėvų komiteto vadovybėje, parodė daug sveiklos iniciatyvos. Čia ir jo jaunutė dukrelė Aldonutė ir sūnelis Jonelis žengė pirmuosius mokslo žingsnius. Šiuo metu Aldonutė rengia doktoratą iš teoretinės chemijos, o Jonas dirba elektroninės inžinerijos srityje. Abu gražiai kalba lietuviškai.

Susilpnėjus sveikatai, Jonas buvo priverstas iš visuomeninio veikimo pasitraukti. Paskutiniuosius 10-tį metų, mielos žmonės globojamas, ramiai gyveno savo namuose.

Velionis buvo geras lietuvis, praktikuojantis katalikas, tauraus būdo, principų žmogus, paklusęs tik savo sąžinei. Kitų neteisė, nesistengė primesti kam nors savo nuomonę, todėl buvo visų gerbiamas.

Rožančiaus pamaldoms Šv. Ka-

A. a. agr. Jonas Butkus

zimiero bažnyčioje susirinko gausus būrys velionio draugų ir pažįstamų. Visas bažnytnes laidojusių pamaldas, pamokslą ir Šv. Mišias atnašavo dr. kun. A. Olšauskas. Bažnyčioje giedojo sol. A. Polikaitis ir Br. Seliukas, prie vargonų komp. Br. Budriūnas. Rytą metą po Šv. Mišių, kun. dr. A. Olšauskas ir ilga virtinė auto mašinų velionį paskutinėn kelionėn palydėjo ir Forest Lawn kapines. Paskutiniam atsveikinimui kalbėjo ateitininkų sėdraugių pirmininkas inž. A. Polikaitis, red. leidejas A. Skirius L.R.K. Susivienijimo vardu, agr. J. Cinga ateitininkų Algimanto klubo filisterių ir agronomų vardu, teis. V. Kazlauskas draugų vardu. Laidotuvinės apeigos baigtos momentui atitinkančia, visų dalyvių giedama "Marija, Marija" giesmė.

Tėbūna lengva, tau, Jona, svetimą žemelę.

Visi laidotuvių dalyviai buvo maloniai pakviesti ir erdvius Butkų namus pasidalinti mintimis ir užkandžiams.

J. Rudzevičius

PASISEKUSI BIRUTIEČIŲ
GEGUŽINĖ

Taip mėgiama nepriklausomos Lietuvos laikų gegužinių tradicija šiuo metu čia baigia iš-

Atgaiva gamtoje. Iš Los Angeles birutiečių gegužinės

Toronto "Gintaro" dainininkės dainuoja Los Angeles, Kalifornijoje

Nuotr. L. Kanto

nykti. Ją gyviau palaikė senoji emigrantų karta, bet jai vis labiau slystant amžinybėn, retėja ir masiniai susitikimai gamtoje. Be abejo, sąlygos, aplinkybės, o ir gegužinių paskirtis čia kiek skirtinga. Lietuvoj važiuodavom už miesto į laukus gegužinėn pasisukti, pamatyti vaidinimo, pasigrožėti tautiniais šokiais ar pasiklausyti choro dainų. Čia susirenkame tam, kad susitikti, pasikalbėti, finansiniai paremti rengėjus ir atlikti dienos prievolę — pavalgyti. Gamta pasiekti nelengva, tenka paprastai naudotis tirštai laikomais parkais, tad malonumas nebėra pilnas. Tačiau prisiminimai tebėra gyvi ir tų prisiminimų vizijoje, mes, Los Angeles birutietės pabandėme prikalbėti šią mirštantįją tradiciją.

Pasisekimas buvo didelis. I erdvį ir gražią Sakų sodybą, liepos 16 d., tuoj po pamaldų, susirinko apie pusantro šimto žmonių, jautrios širdies lietuvių, niekad neatšakančių pritarę visiems birutiečių užsimojimams. Turėjome svečių ir iš tolimesnių Los Angeles priemiesčių, jų tarpe ir mūsų garbės konsulą Čekauską su žmona ir visa šeima. tvarkingai paruoštų stalų, lietuviškos muzikos fone, pasisotinom gardžiai paruoštu maistu, atvėsintom dienos kaitrą šaltais gėrimais ir maloniai praleidome laiką rūpestingoj šeiminių glėbių. Valgiavimui ir lietuviška daina, nuaidėjus didžiulei Glendale kalnų erdvėje, drąsiai sakydama pasauliui, kad lietuviai esame mes gimę, lietuviai norime ir būti. Dainavome draisiai ir už visus: už tuos, kurie, kad ir laisvi, nebemoka ar nebeori ir už tuos, kurie po jautria ir griežta okupanto ausimi nebedrįsta tų dainų lietuviškai dainuoti.

To įvykio pasėkoje, mes, birutietės esame labai laimingos, kad galėsime ne tik savo jautrią širdį parodyti, bet ir materialinę pagalbą suteikti tiems, kurie dar tiesia į mus savo ranką. Už tai esame be galo dėkingos visiems atsilankiusiems ir savo tikru dosnumu padėjusiems mūsų pirmąjį bandymą pavadinti tikru pasisekimu.

Taip pat labai širdingai dėkojame, ramovėnui Petri Sakui kuris dideliu draugiškumu ir pasivertimu paruošė gegužinei patogią vietą, parūpino visiems stalus ir sėdimas vietas, negailėdamas sunkaus darbo, vargo, nei asmeniško išlaidų. Padėka priklaus

so ir toms birutietėms, bei jų vyrams, kurios savo auka ar darbu prisidėjo prie šio įvykio, bet labiausiai pirmininkei Rūtai Sakienei, už didelį rūpestingumą bei sumanumą ir už visą vargą, nesant dienos naštą ant savo pečių.

N.A.

SUKURĖ ŠEIMĄ

Liepos 29 d. Šv. Kazimiero bažnyčioje moterystės sakramentą priėmė Romas Gulbinas iš Australijos ir Laura Žaliūnaitė iš Los Angeles.

[SIC]JO NAUJAS
NUOSAVYBES

Dr. Marija Gimbutienė įsigijo didelę nuosavybę Lucerne Valley. Jos pavyzdžiui pasėkė Gediminas ir Dana Vasišauskai. Pastarieji ten apsigyveno nuolatini. Visi naujaturiai žiaugiasi sausu oru, ramybe bei erdve.

AUKSINĖ SUKAKTIS

Liepos 16 dieną Alfonsas ir Vanda Valavičiai atšventė savo vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktį. Tą dieną dalyvaudant šeimos artimiesiems, Šv. Kazimiero bažnyčioje buvo atliktos padėkos Mišios ir klebonas suteikė specialų palaiminimą. Išvakarėse dukters ir žento Ringių namuose buvo surušta šaunios valės, kuriose dalyvavo kelios dešimtys svečių. Valavičiai išaugino gražią šeimą: dvi dukras ir sūnų.

MIRTYS

Mirė: a. a. Pranas Šleinis, sulaukęs 86 m. amžiaus. Laidoti parvežtas į Chicago. Mirė Antanas Raponavičius, 94 m. amžiaus, ankstesniosios imigracijos lietuvis. Skaitė lietuvišką spaudą. Staiga širdies priepuolio ištiktas mirė Jonas Burba, sulaukęs 75 metų amžiaus. Birželio 24 d. mirė Gediminas Rukšėnas, 64 m. amžiaus.

MENININKŲ SUSIRINKIMAS

Dailių menų klubo susirinkimai Los Angeles liepos 23 d. pirmininkavo Dalila Mackialienė. Dalyvavo daug svečių. Bernardas Brazdžionis kalbėjo apie Australijoje gyvenantį poetą, rašytoją, vertėją, žurnalistą Vincą Kazoką. Patsai svečias iš tolimosios Australijos dėkojo už gražius žodžius ir tokią pagerbimą, kurio jis nesą vertas. Paskaitė savo kūrybos.

Dar girdėta labai gražios deklamacijos vienos viešnios. Svečių tarpe buvo Lietuvos konsulas Vyt. Čekauskas su žmona, kritikas ir poetas Pranas Visvydas, dr. Izidorius Kau-

nas su žmona iš Melbourne, Australijos, iš Rio de Janeiro (Brazilijos) advokatas Antanas

DR. ŽIBUTE ZAPARACKAS

Telef. — 337-1285
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai:
700 North Michigan, Suite 409
Valandos pagal susitarimą

Buvusi "Nida" resortas, dabar "The Outpost" Beverly Shores, Ind. Lake Shore County Rd. ir Rogers, puse bloko nuo ežero. Valgykla, baras, kamb. išnuomavimui. Dienai 10.40 dol. vienam ir 12.48 dol. dviem, savaitėi 67.60 dol. ir 78 dol. dviem. Rezervacijos skamb. nuo 8:30 iki 9:30 v. ryto.

SOPHIE BARCUS

RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 3:00 — 3:30 val. popiet. — Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 v. ryto.
Telef. 434-2413
1490 A. M.
7159 S. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

Pakli dovana — bet kokia
proga!Popular Lithuanian
RECIPES

Surengdavo
Juozas Daulvardienė
PATIKSLINTA IR PAGRAIZINTA
LAIDA

Šiem dienom draugų spaustuvė išleido septintą laidą šios populiarios virimo knygos J. Daulvardienės vėl patikslinto ir pagraizinto laido naujais paruošimais.

Tai geriausia dovana naujom žmonom ar mairčiom. Daugelis apdovanoja kitataučius supažindindami juos su lietuvišku maistu ir virimu. Ši knyga yra sukleimui labai daug pasisekimo lietuvių ir kitataučių darbo vietose ir organizacijose.

Knyga yra labai graži ir įdomi su spalvotomis iliustracijomis. La b ai patogi vartojimui

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, Knygų Skyrus
4545 W. 63rd Street
Chicago, Illinois 60629

Kaina su persiuntimu \$4.75
Illinois gyventojai pridėkite 20 centų mokesčiams.

LINKUVA

Šiaurės Lietuvos švietimo židyns
Redagavo dr. ALF. ŠESPLAUKIS
Išleido Linkuvos Monografijos leisti komitetas,
Chicago, Ill. 1978.

Kietai viršeliai, 336 pusl. Kaina su persiuntimu
\$15.66. Illinois gyventojai dar pridėda 75 ct. taksų.

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.,
Chicago, Ill. 60629.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays, Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.

Subscription Rates \$33.00 — Chicago, Cook County Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$31.00. Foreign countries \$34.00.

Pašto išlaidas mokant, pakvitavimai už gautas prenumeras nesuntinami. Ant DRAUGO prie kvitavimo skaitlytojo adreso, gavus iš jo mokėsi, atlygina, iki kada yra užsimokėję.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto			
	metams 6 mėn. 3 mėn.		
Chicago ir Cook apskr.	\$33.00	\$19.00	\$15.00
Kitar J.A.V.	31.00	18.00	13.00
Kanadoje (U. S.)	33.00	19.00	15.00
Užsienyje	34.00	20.00	15.00
Savaitė	25.00	15.00	9.00

● Administracija dirba kas- ● Redakcija straipsnius taisy-
dien nuo 8:30 iki 4:30, šeštą- vo nuolat. Nesausdųjų straips-
dieniais nuo 8:30 iki 12:00. nių nesaugo. Juos grąžina tik iš
● Redakcija dirba kasdien anksto susitarus. Redakcija už
8:30 — 4:00, šeštadieniais skelbimų turinį netaisako. Skel-
8:30 — 12:00. bimų kainos priimančios gaus
prašymą.

Gaulia, rašantis portugalų kalba lietuvių tautos istoriją, Alė Rūta, V. Trumpa, dail. A. Variakojienė, pianistė R. Apeikytė, dail. J. Andrašius, dail. Al. Žaliūnas, artistai Vincas ir Ema Dovydaičiai, radijo valandėlės pirm. J. Mitkus, solistė Stasė Pautienienė ir daug kitų.
Pranas Gasparonis kalbas įrašė į garso juostas.

Naujas Dailių menų klubo pirmininkas bus Algirdas Gustaitis. Šeimininkai Mackialai visus maloniai pavaišino.

Dalyvis

Išrašys ir buto tel. 652-1381

DR. FERD. VYT. KAUNAS
BENDROJI MEDICINA
1407 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Kasdien 10-12 ir 4-7
Užkryus treč. ir šeštad.

Tel. ofiso ir buto: Olympe 2-4159

DR. P. KISIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.
Iškryus trečiadienį.
Šeštadieniais 12 iki 4 val. popiet.

Tel. ofiso ir buto: 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvius gydytojas
3925 West 59th Street
Val.: pirmad., antr., ketvirt., ir
penkt. nuo 12-4 val. popiet. ir 6-8
val. vak. Treč. ir šeštad. uždaryta.

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
KIDKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
MEDICAL BUILDING
3209 W. 51st Street
Valandos: Kasdien nuo 10 val. ryto
iki 1 val. popiet.
Ofs. tel. 737-1168, rez. 239-2919

Ofs. tel. 4-1818; rez. PR 6-9801

DR. J. REKŠAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
71-os ir Campbell Ave. kamp.
Val.: pirmad., antr., ketvirt., ir
penktad. 3 iki 7 v. p. p. Tik susitarus.

Telef. — 282-4422

DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai:
111 NO. WABASH AVE.
4200 NO. CENTRAL AVE.
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, POSLES IR
PROSTATO CHIRURGIJA

2856 W. 63rd Street
Val. antr., nuo 1-4 popiet
ir ketv. nuo 5-7 vakare
Ofiso tel. 776-2880, rezid. 448-5545

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS

Adresas 4255 W. 63rd Street
Ofiso telef. RE 5-4410
Residencijos telef. GR 6-0617
Ofiso val.: pirmad. ir ketvirtad.
nuo 1:00 ligi 3:00 val. popiet

Ofiso tel. HE 4-2123. Namų GI 8-6195

DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS

2454 West 71st Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penktad.
2-5 ir 6-7 — iš anksto susitarus.

Tel. ofiso PR 6-6446

F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Valandos: 1-6 val. popiet.
Treč. ir šeštad. pagal susitarimą.

Ofs. tel. 596-3106; namų 381-5772

DR. PETRAS ŽLIABA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

6745 West 63rd Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt.
2-7; šeštadieniais pagal susitarimą.

SVEDAI LAIKOSI DETENTĖS SU SOVIETAIS

Svedija yra netolimas Lietuvos kaimynas: nuo jos pakrančių ligi Lietuvos tėra 300 kilometrų, o nuo Svedijai priklausančios Gotlando salos ligi Klaipėdos — tik 200 kilometrų. Su svedais amžių bėgyje mes turėjome nemažą ryšį; esame su jais gražiai gyvenę, prekiaavę, bet ir kariaavę.

Kitados Svedija buvo labai galinga valstybė, XVII-XVIII amžių sąvartojė valdžiusi daug sveltimų žemių, ju tarpe šiaurinę Vokietiją, Suomiją, dalį Rusijos, Estiją, Latviją; svedai buvo giliai įsibrovę į Lenkiją ir skaudžiai nuteriojo Lietuvą.

Nepriklausomybės metais mes gražiai sugyvenome su svedais ir apirkome pas juos nemažą pramonę gaminių, ypač žemės ūkio mašinų. Iš to švedams buvo nemaža nauda. Tačiau, kai Lietuva, Latvija ir Estija buvo sovietinių rusų okupuotos, Svedija viena iš pirmųjų pripažino Sovietų okupaciją tuose kraštuose, panaikino Pabaltijo šalių atstovybes ir atidavė Sovietams savo laikui svedams patikėtą saugoti išdo auksą.

Svedai — labai savotiški žmonės. Kartais jie labai žiaurūs, bet kartais labai geri. Taip 1945 metais jie prievartos būdu išdavė Sov. Sąjungai buvusius pabaltiečius karius, kurie ieškojo Svedijoje prieglobsčio. Kai kurie kariai išdavimo metu žudėsi, visi kiti iš kitos pusės, jie priėmė pas save keliasdešimt tūkstančių estų, latvių ir nedidelį skaičių lietuvių civilių pabėgėlių, suteikė jiems prieglaudą teise, aprūpinimą, darba.

Šiandien Svedija išsiaiškinama pas juos gyvenančius estus ir latvius pabėgėlius, išlaiko jų mokyklas, moka algas mokytojams, remia organizacijas, švietimo ir kultūrinės įstaigas, institutus. Veikia kelios mišrios estų-svedų ar latvių-svedų ar svedų-pabaltiečių draugijos.

Tačiau tuo pačiu metu svedai labai artimai bendrauja su Sovietais ir yra dideli detentės su jais puoselėtojai.

Neseniai Svedijoje leidžiamas estų išeivių laikraštis "Eesti Päevaleht" paskelbė raštą, kuriuo pranešė, kad esą pakeisti Pabaltijo instituto Stockholme nuostatai. Ten pat rašoma, kad rugėjo mėnesį į Svediją atvykęs astūnų lektorius iš dabartinės (Sovietų okupuotosios) Estijos ir skaitys Pabaltijo institute paskaitas.

Minėto instituto pirmininkas Guntars Laersos minėtam laikraščiui atsuntęs laišką ir prašęs jį paskelbti. Rašte paaiškinta, kad Pabaltijo institutas bendradarbiauja su svedų valdžios įstaigomis, kurios turinčios interesus pasikeisti kultūrinėmis vertybėmis su pabaltiečių mokslininkais ir kitais kultūrinio gyvenimo atstovais tiek Svedijoje, tiek Sovietų Sąjungoje. Pranešime nurodoma, kad "Pabaltijo institutas vadovaujasi tais pačiais principais, kurie pripažinti Svedijoje ir remiasi Helsinkio susitarimu".

Iš Talino (okup. Estijos) estų kultūros darbuotojų grupė atvykusi į Stockholmą rugsėjo mėnesį ir darysianti visą eilę pranešimų. "Aš vertinu labai teigiamai faktą, kad Pabaltijo kultūrininkai iš savo tėvynės reprezentuos pabaltiečių kultūrą užsienyje" — rašo Larsons ir to-

TRĄŠOS DEZINFEKUOJA DIRVAS

Dirvožemio grybeliai, bakterijos ir nematodai kasmet padaro daug nuostolių žemės ūkiui. Tyrimėtojų stengiamasi tuos nuostolius sumažinti, dezinfekuojant nuodingais chemikalais. Augalai serga mažiau, bet visiškai išdezinekuoti dirvų

nepavyksta. Neseniai mokslininkų ištirta, kad kur kas geresnių rezultatų galima gauti įprastomis azotinėmis trąšomis. Pavyzdžiui, bulvių vėžio židinyje kelias savaites prieš sodinimą dirvožemį patrešus karbinu, sunaikinama visi bulvių vėžio kenkėjai

b.kv.

JAV IR TREČIASIS PASAULIS

Bendradarbiavimas, o ne kerštas

P. GAUCYS

Pastaroju metu vyksta griežtas JAV politikos pakeitimas "trečiojo pasaulio" valstybių atžvilgiu. Jo tikslas — baigti priešiškus susidūrimus ir pradėti naują bendradarbiavimą tarp JAV ir besivystančių tautų. Jau pradėdama taikyti naują strategiją su daugeliu JAV nuolatų, atsižvelgiančių į trečiojo pasaulio valstybių reikalavimus įvesti naują tarptautinę ūkinę santvarką, kurios uždavinys yra turtingų valstybių didelę išteklių dalį perkelti neturtingoms tautoms. Washingtonas yra pasiryžęs besivystančioms tautoms duoti daugiau paramos, geresnės prekybos sąlygas ir daugiau lengvesnėmis sąlygomis duoti paskolų.

Neturtingos tautos nepatenkintos

Tačiau tuo besivystančios tautos nepatenkintos ir stato žymiai didesnius reikalavimus, kurių JAV nenori patenkinti, nes tokiu atveju infliacija paplستų tarptautiniu mastu ir pavojingai pažeistų pasaulio rinkas.

Keisti laikyseną JAV paskatino gilūs susirūpinimas savotiškų šaltų karų, kuris pastoviai dabar vyksta tarp jų ir besivystančių tautų įvairiose tarptautiniuose sambūriuose. Jos, susimetusios į vieną bloką, visada piktai puola JAV. Ypač tai ryšku Jungtinėse Tautose, kur jos, susidėjusios su komunistinėmis valstybėmis, balsuoja ir atmeta visus JAV siūlymus. Tokia jų laikysena pykina JAV piliečius ir neigiamai atsiliepia neišsivysčiusioms tautoms skirstant paramą. Taip buvo nuo 1960 iki 1975 metų JAV didžiausias rūpestis buvo sutelktas į Vietnamą ir Rytų — Vakarų santykius. Tuo metu jų parama neišsivysčiusioms tautoms buvo nežymė ir duodama tik toms valstybėms, kuriose JAV turėjo karinių ir politinių interesų.

Pasikeitimai santykiuose

Bet dabar, kai kas kartą pasaulis darosi vis labiau tarpusavyje susijęs, tokia padėtis tampa žalinga ir šaukia pakeitimui. Pasaulyje iškilusios problemos — atominių priemonių paplitimas, ginklavimosi lenktynės, jūros dugno turtų kontrolė, tarptautinis terorizmas, narkotikų prekyba — tegali būti išspręstos bendromis visų tautų pastangomis. Todėl dabar prez. Carteris atsisako kietos laikysenos trečiojo pasaulio atžvilgiu ir nori rimtai spręsti jo poreikius, nors ir ne viskam priitaramas.

Ką reiškia besivystančių tautų naujos ūkinės santvarkos reikalavimai? Kiekviena tauta turi

Zairo, Afrikoje, valstybės galva Mobutu, atvykęs į Kolwezio eritį ir pamatęs šiurpų skerdynių vaizdą, ramina gyventojus

jo pasaulio panaikinimu. Prieš tokius ketinimus protestuoja darbo unijos ir pramonininkai, kuriems vis sunkiau rungtyniauti su įvežamais gaminiais.

Prasikolinusios valstybės

Smarkiai pakilus naftos ir pramoninių šalių prekių kainoms, daugelis neturtingų šalių labai įsikolino. Dabar jos yra skolingos tarp 180 — 200 bil. dol. Privatūs bankai, kurių dauguma tų kapitalų paskolino, daugiau nebeįstengia skolinti. Tą reikala tegali išspręsti tik Tarptautinis monetarinis fondas, į kurį sudeda pinigų pramoninės šalys ir naftos turtingos valstybės. JAV pramato žymiai padidinti savo ūkinę paramą kelių metų bėgyje. Jos ir didelės paramos dalį neišsivysčiusios tautos netinkamai sunaudoja ar tų kraštų valdytojai panaudoja savo asmeniškai prabangai.

Carterio vyriausybė griežtai priešinga trečiojo pasaulio šalių reikalavimui, kad būtų jų išvežamųjų gaminių kainos suderintos su jų iš Vakarų perkamom prekių. JAV sutinka stabilizuoti varius, cukraus, kakao ir alavo kainas, bet priešinasi kitų 18 žaliavų, kaip to nori besivystančios tautos.

Ko siekia JAV

Ką prez. Carterio vyriausybė tikisi pasiekti su ta nauja strategija? Neišsivysčiusios tautos yra didžiausios pagrindiniai svarbių žaliavų, kaip chromas, varis, baktis, kakao ir kava tiekėjos. Jos nemažiau svarbios ir kaip pramoninių šalių gaminių suvartotojos. Jos superka vieną trečdali JAV eksporto. JAV vyriausybė įsitikinusi, kad, norint pasiekti savo užsienio politikos tikslų, ši paramą yra būtina. Pavyzdžiui, norint sulaukyti atominės technologijos plitimą, pasiekti pažangos žmogaus teisių apsaugos srityje, kurios kaip tik labiausiai pažeidžiamos trečiojo pasaulio valstybės, sulaukyti rasinių smurtų pietų Afrikoje, įgyvendinti taiką Vidurinėje Rytuose, viso teikiant, JAV reikia rodyti savo nuolatinį susidomėjimą trečiuoju pasauliu ir jį remti.

Tačiau, nepaisant visų geros valios pastangų ir pilamų milijonų, nėra tikra, kad ši nauja strategija bus veiksminga ir patrauks trečiojo pasaulio šalis į JAV pusę bei atitolins nuo Sovietų, kurie joms duoda labai nežymią ūkinę paramą, bet daug ginklų. To nepaisydama, dabartinė vyriausybė tiki galėsianti trečiąjį pasaulį įtikinti, kad jo išsivysčiusios glūdi bendradarbiavimas, o ne kerštas Vakarų šalims.

KELETAS ISPŪDŽIŲ IŠ LIETUVIŲ DIENŲ TORONTE

ANTANAS BUTKUS

Pasaulio Lietuvių dienos jau praėjė. Neabejotinai tai didžiausias sutartinis renginys. Sunaku jo pasisekimą vertinti palyginimu, nes tokio kito dar nesame turėję, tad nėra su kuo lyginti. Idomu ir reikšminga, kad tokio masto renginį labai sėkmingai pavyko surengti ne Chicagoje. Pasirodo, kad Kanados lietuvių solidarumas, sugebėjimas organizuoti ir atkaklus pasiryžimas bei darbas nugalėjo dideles kliūtis. Parodė, kad išeivijos lietuviai yra jautrūs ir pareigingi dideliems ir prasmingiems užsimojimams.

Penktasis PLB seimas vyko Pasaulio Lietuvių dienų rėmose. Tokių seimų taip pat nesame turėję, nes ankstesnieji buvo tuo metu pagrindinis renginys, meninė — pramoginė programa pritraukė tik kaip šalutinis renginys. Neapsiriksime pasakę, kad olimpijada PLB seimo darbų nestelbė, nors abu buvo labai šaunūs renginiai. Dar ir dabar akys Maple Leaf Gardens stadijonas su tūkstantiniu choru ir apypilne auditorija. Taut. rūbų marioje viltimi, pasiryžimu ir veidais ir jų skambus ir reikšmingas dainavimas negalėjo nepadaryti neišdildomo įspūdžio ne tik mums, mūsų jaunimui, bet ir svetimtaučiams. Br. Budriūno kompozicijos "Mūsų protėvių žemėje" solistė Gita Čapkauskienė lyg su kaupe prididžiusi stadijoną. Išpuilingas buvo choras, ypač diriginčio Jono Govėdo rankose. Dainų šventės progr. nepaprastai puikiai pristatė Irena Šernaitė — Miklejohn. Jos gražūs melodingas balsas ne tik užpildė tarptautinio spragos, bet ir vykusiai pristatė svetimtaučiams lietuviškąsias dainas.

Sporto žaidynių, deja, neteko matyti, nes laiką užėmė PLB seimo posėdžiai. Tie posėdžiai buvo punktualūs, dalykiški ir darnūs. Malonu, kad ir pasauliniu mastu suvažiavę seimo atstovai tinkamai sugebėjo reprezentuoti gyventojų krašto lietuvių. Šis seimas pasižymėjo ir tuo, kad jis buvo gausus atstovais ne vien tik iš Šiaurės Amerikos.

Penktajame seime nebuvo to dramatiškumo, kaip, pavyzdžiui, 10 metų įvykusiam New Yorku, kur iškilmingo posėdžio metu susirinko virš tūkstančio svečių. Šiame seime taip pat nesijautė įtampos, kokia ji buvo Washingtono ir New Yorko seimuose. Nuo politikuojančių įtampos prieš rinkimus Washingtono seimo salėje net "Kivris ore išsilaukė". Šiam seime, priešingai, net PLB valdybos rinkimai pra-

ėjo galima sakyti šaltai, oriai ir net su truputėliu humoro. Po rinkimų juos pralaimėję spaudė laimėjusiems rankas, žadėdami pagalbos LB darbuose. Žodžiu, demokratinės seimo savybės išlaikytos pilnoj aukštumoje.

Pirmadienio rytą seimo narius sujaudino vieno naujai į PLB valdybą išrinkto nario pareiškimas, kad jis, protestuodamas prieš PLB valdybos pirmininko "išrinkimą" be naujai išrinktos valdybos posėdžio, iš valdybos pasitraukia. Seimo banketo metu pirmininkas Br. Nainys pristatė Vytautą Kamantą kaip naujai išrinktą PLB pirmininką. Ši pranešimą banketo dalyviai (ir seimo nariai) sutiko šiltai plodami. Matyt, entuziazmo ir geros baltiaus nuotaikos pagautas Vytautas Kamantas šias naujas pareigas prisiėmė, kalbėdamas ne kaip naujos valdybos atstovas, bet kaip būsiamasis pirmininkas. Tiesą pasakius, seimo rinkimuose dalyvavusiems buvo aišku, kad į PLB valdybą kandidatuojantis Chicago sąrašas turėjo tik vieną į pirmininkus kandidatą — Vytautą Kamantą. Tą žinojo sąrašas dalyvaujantieji, žinojo ir rinkėjai. Pirmininkui formaliai patvirtinti truko pirmo formalus naujajai išrinktos valdybos posėdžio. Padėję išgelbėjo pats "kaltininkas". Tuo jo valdybos nario pareikimo Vytautas Kamantas tiksliai nupasakojo susidariusią padėtį ir prie jos privedusias aplinkybes. Svarbiausia, jis pats vienas visą kaltę prisiėmė sau. Iš šono žiūrint, nemažiau "kaltas" buvo PLB pirmininkas Br. Nainys, kuris iš praktikos turėjo žinoti, kad pagal PLB konstituciją pirmininką renka ne seimas, bet PLB valdyba. Toks Vytauto Kamanto šilts ir atviras ir nuodirdus prisipažinimas padarė klaidą ir vienos kaltės prisiėmimas sujaudino seimo atstovus ir pakeitė protestuojančio valdybos nario nuomonę. Jis atsistatydinimą atsiėmė. Posėdis buvo nutrauktas audringomis ovacijomis ir taip mažai birkštis buvo laiku ir vykusiai užgesinta. Šis incidentas lyg ir praturtino penktąjį seimą ir labai išryškino naująją PLB valdybą. Vytautas Kamantas pirmuosius egzaminus išlaikė gerai. Tikime ir linkime, kad ta proga jo padarytus pareiškimus seks pozityvūs darbai, kurių laukia LB-nė. Jie reikalingi lietuvių išlaikymui ir Lietuvai. Mes iš savo pusės linkime naujai PLB valdybai būti kantriai, santūriai, bet entuziastingai.

Baigiant negaliu atsisakyti minties besipjojančias, kas būtų at- (Nukelta į 5 psl.)

Skeveldros

ALB RŪTA Romanas

68 Aleksandras dar kartą peržiūrėjo savo drabužius, žvilgtelėjo į batus, perbraukė šukomis plaukus, ramiai priėjo prie telefono, užsisakė viešbutį; turįs anksti keltis į tarnybinių konferencijų... Pašaukęs telefonu taxi ir atsiveikindamas, davė Austei šimtą dolerių.

— Nuvežk ją pas daktarą. O dėl krikštynų?... Aš labai užsiėmęs. Jūs gaudit kumų ką nors... Gal iš jos tėvo giminės... Pakrikštijoti reikia, žinoma!

Po Aleksandro dideliais, gerai nublizgintais batais dar kartą susiraitė jų plonas, nedidelis kojų šluostiklis, jiems beatsisveikinant; ir durys tyliai užsivėrė.

14

Marianne darbo diena baigėsi, ir ji buvo beveik laiminga. Kur nors galės atsisėsti, gal ir kojas iš batų kiek ištraukti, — a, kokia palaima jaust užpaustas venas vėl cirkuliuojant, nubalčius ar nutrintus iki raudonumo krumplius atsitiesiant, ilsintis. Kelias minutes prieš "išsirašymą iš dienos pareigų", už jos nugaros stotelėjo Peter ir pašnibžėjo:

— Marianne, raštinėj tavęs laukia mūsų slaptoji policija ir dar vienas vyras, — nežinau, kas jis.

Jos širdis krūtinėje pradėjo daužytis. Ji atsisuko į smulkų, malonų Peter veidą, bailiomis, lyg vaiko, akimis klausdama ir ieškodama atamos.

— Nebijok! — Peter šyptelėjo nedirbtinai.

Tik pasakyk, ką žinai. Aš manau, kad dėl to...

Taip, ji žinojo, kad dėl to nelemto "hold up". Juk išnešė "Mėlynajai" kompanijai porą šimtų, juk vėl gali tas pasikartoti čia pat, ar kitose skryčiuose. Juk niekas gerai ir jos nepažinojo; o gal ji su grupe tų plėšikų? Ar, gal būtų, jei nebuvo atsargi, nemokėjo išsisukti, laiku nepačiuo telefonu... Tai kas, kad jis mirtinai nusigando, kad gelbėjosi pati, piniginę įteikė už savo kraują ir gyvybę... Tai svarbu, bet...

Tas dienas ją klausė, kamantinėjo, vedė į "ofisą" ir atgal užrašinėjo detales, vagių charakteristikas, ieškojo liudininkų krautuvė, bet, atrodo, niekas nematęs, nei girdėjęs... Jai tiek įgriso klausinėjimai, visi tie "oficialūs žmonės", visi užrašymai ir rekordieriai, taip pat, bendradarbių įkyrūs klausimai, vis tie patys, vis su tais pačiais nustebimų ir nuogastavimų šūkiais... Svyruodama, svaigdama baime, netikrumu, nuovargiu, gėda, pykčiu, nedrąsa... Kai ji kalbėdavo susijaudinusi, jos anglų kalbos akcentas pasidarydavo beveikiškai blogas, vos suprantamas. "What? What's that?" — Ją dar labiau sumaišydavo; ji pradėdavo bijoti, kad visi pamanytų ją meluojant... Užburts ratas nesibaigė, net atrodė besiplečiantis, beįpaimojus ją vis daugiau ir varginas, kankinas begaliniai... Mairėsi dar ir ta penkinė. Turėjo neseniai ir tas atsitikti! Dauguma užsiminė ir apie tai, nors jau porą kartų ją saugumo viceprezidentė pabrėžė, kad ji "cleared, innocent".

— Jūsų vardas: Marianne Klinger?

— Taip.

— Jūs dirbat "Lempų ir paveiklų" skyriuje?

— Taip.

— Kaip ilgai?

— Apie metus.

— Kaip ilgai dirbate "Mėlynojoje" kompanijoje?

— Apie metus.

— Kur jūs buvote tą ir tą (sumini apvogimo da-

tą) vakarą?

— Dirbau.

— Kuriamė skyriuje?

"Du Lieber Gott!" — Galvojo moteris. Kokia balybė — tie klausimai ir atsakymai. Bet jie turi išklausti visą trafaretą iki galo. Jos laikas baigėsi, niekas nekrepia ir tai dėmesio. Jai liepia sėstis ir išskleisti ant stalo pluoštą fotografijų. Barzdoti, kudloti vyrai, storuliai. Perblyškę veidai, išpurę, su pagurkliais, atvėpusiom lūpom. Visi — paieškom. Kai kurie veidai liūdnom, beveik simpatingom šypsenom, arba šviesiai ir tave žvelgiančiu veidu, rodos, pilnu giedros ir gerų sumanymų...

Ar ji kur nors mačiusi bent vieną tų vyrų? Ar nebuvo vienas iš tų? Aną vakarą, kai ji... Tarp nutraukų ji pastebėjo ir vieną moterį, su keista šukuosena, ar savotišku peruku, atrodančią beveik kaip vyras... Ji žiūrindavo įtemptai, mėginama prisiminti jos išgasty iškilusius anų dviejų vyrų bruožus.

— Ne, gaila. Nė vienas šių nebuvo tą vakarą... Tikrai. Gaila.

— Kodėl — gaila? — Su ironija užklausė saugumietis.

Ji patraukė pečias:

— Tik gaila, kad nesurandu tarp šių... nuotraukų tada matytų veidų!

— Aha, Hm...

— It's alright. — Skubiai pasakė krautuvės

slaptosios policijos vyras. — It's alright, Miss Klinger.

— That's all for today. — Pasakė pirmasis.

(Bus daugiau)

Žurn. Vl. Būtenas su Stasiu Baru vieno pokalbio metu.
Nuotr. V. A. Račkauskas

DVIEJUOSE HORIZONTUOSE

VLADAS RAMOJUS

LAIMINGI 1958 METAI

Kartą kompanijoje kalbėjomes su mūsų žymiuoju tenoru Stasiu Baru, apie laimingus metus. Jis pasitvėrė, kad jam iki šiol laimingiausi buvo 1958 metai. Kadangi šiemet sueina dvidešimtmetis nuo 1958 m., radęs proga plačiau pasikalbėjau su Stasiu Baru, didžiosios Standard Federal taupymo bendrovės vienu iš keturių pagrindinių viceprezidentų.

Atvykęs į šį kraštą su žmona ir dviem dukrelėmis, St. Baras iki 1958 m. dirbo plieno fabrike Gary, Ind., kur buvo gaminamos sunkios automobilių kūno dalys. 1958 m. tam fabrikui buvo paskirtas aukštesnės pareigos. Bet, štai, tais pačiais metais per adv. A. Olio laidotuves kapinėse prie St. Baro priėjo J. Mackewich Jr., ir pasiūlė jam darbą Standard Federal taupymo bendrovėje eiti namų įkainuotojo pareigas. Priėmęs pasiūlymą, St. Baras iš Gary su šeima persikėlė į Chicago ir pradėjo jau bal-tarankio tarnybą. Maždaug iki to laiko buvo žinomas kaip Stasys Baranauskas. Netrukus vyko "Chicago Tribune" konkursas — festivalis geriausiame dainininkui atrinkti. Mūsų tenoras, norėdamas dalyvavimą konkurse išlaikyti paslaptį, į konkursą įsiregistravo Stasio Baro pavardę ir, kai konkurso rezultatai buvo paskelbti, lietuvių visuomenė ypač džiaugėsi, kad geriausio dainininko titulą laimėjo Stasys Baranauskas-Baras. Po to ir pradėjo naudoti sutrumpintą pavardę.

Kita diena po laimėto konkurso, atvykęs į darbą, buvo didžiai nustebintas, kai pats prezidentas ir vis bendrovės vadovybė jį labai šiltai pasitiko specialiai pertransliuodami į juostą įrašytas jo dainuotas dainas bei arįjusias konkursiniame festivalyje. Kadangi 1958 m. ankstyvą pavasarį pirmą kartą pasirodė tuometinio Chicago Lietuvių vyrų choro lietuvių kalba pastatytoje "Fausto" operoje, St. Barui 1958 m. atmintini ir laimingi trims minėtais įvykiais.

385 MILIJONUS TURTO TURINČIOJE ISTAIGOJE

Kai St. Baras 1958 m. liepos 17 d. pradėjo dirbti Standard Federal taupymo bendrovėje, bendrovės turtas siekė 62 milijonus dolerių, beveik tik centrinis skyrius Archer ir Sacramento gatvių sankryžoje ir iš viso dirbo apie 15 tarnautojų. Šiandien bendrovės turtas siekia 385 milijonus dolerių, veikia 9 skyriai, steigiamas dešimtas ir iš viso dirba per 250 tarnautojų. Pirmasis skyrius įsteigtas 1975 m. Dowers Grove, o po to ir kiti.

Per 17 m. St. Baras dirbo kaip namų įkainuotojas per dieną apžiūradamas 6-10 namų. Šalia šių pareigų po 7 m. tarnybos gavo "assistant vicepresident" titulą ir jam būdavo pridėdama specialių pareigų. 1975 m. paskir-

tas Standard Federal bendrovės taupymo departamento vedėju, o šių metų balandžio mėn. paaukštintas į "senior vicepresident" pareigas ir tuo pačiu eina į didžiulės bendrovės valdomąją tarnybą. Aukščiausias 385 milijonus dolerių turto turinčios bendrovės kurios pirmininkas ir kartu bendrovės prezidentas yra J. Mackewich Jr., šalia juo yra 4 pagrindiniai viceprezidentai, kurių tarpe nuo balandžio 1 d. yra ir St. Baras. Šie 4 pagrindiniai viceprezidentai savo žinioje dar turi po du viceprezidentus, kurie praneša įvairius kylančius reikalus.

Naujos ir tikrai aukštos pareigos, kaip užsiminė St. Baras, atneša ir daug galvosūkio. Juk jo žinioje ne tik taupymo departamento ir klientų aptarnavimas, bet taip pat naujų skyrių kūrimas ir stovybų, esančių patalpų priežiūra ir t.t. Vien taupymo skyriuje dirba 34 tarnautojai, kiekviename bendrovės skyriuje yra ir daugiau dirbančių lietuvių. Nuolat ir nuolat įvairių lietuvių organizacijų atstovai čia ateina prašyti aukų. Bendrovės prezidentas visus aukų prašančius lietuvius siunčia pas St. Barą, o šis svarbiems reikalams nėra šykštus. St. Baras, be lietuvių ir anglų kalbų, dar kalba lenkiškai, rusiškai, itališkai ir vokiškai. Aišku, ir kalbų mokėjimas šalia neeilinio talento ne tik dainos, bet ir finansų srityje jam padėjo iškilti į vienas iš aukščiausių pareigų didžiulėje ir vis augančioje taupymo bendrovėje, o laisvalaikio metu atiduoti nemažą duoklę Lietuvių operai, koncertams, rečitaliams ir ypač Lietuvių fondui, kur St. Baras yra ne tik valdybos, bet ir tarybos narys. Jo mėgiamiausios operos "Aida", "Pajacai", "Fidelio", "Carmen". Neoficialiai kalbama, kad vienas iš St. Baro mėgiamųjų operų Lietuvių opera stasys atnešė sezoną ir St. Baras dainuotas pagrindinę partiją. Ar tai tiesa, parodysi netolima ateitis.

IDOMUS DARBAS IR GYVENIMAS

Kai St. Baras po posėdžio su architektais grįžo prie savo kabinetinio stalo, paklausiau, ar darbas su skaičiais ir pinigais žinomam menininkui dainininkui nėra slepiantis ir nuobodus, jis atsakė: "Atvirkščiai. Darbas su pinigais, su žmonių santuokomis idomus. Čia kaip tik pamatai žmonių problemas, kaip kartais vaikai nori apgauti tėvus, kaip svetimieji nori pasisavinti ypač senelių per visą gyvenimą sunkiai sutauptus pinigus. Esam taip pat liudininkai, kaip žmonės miršta be testamentų ir valdžiai atitenka jų pinigai. Ypač skaudu, kad tai atsitinka ir lietuvių tarpe. Noriu kartą pabrėžti, kad kalbėdami apie tokius dalykus, turim išlaikyti paslaptį ir jokių būdu nei pavardžių, nei sumų, nei kitų detalių neminėti". St. Baras su žmona, pergyvenę gražų ir tikriausiai turtingą dvidešimtmetį nuo laimingųjų 1958

KOLYMA - MIRTIES STOVYKLOS ARKTIKOJE

J. DAINAUSKAS

New Yorko The Viking Press išleido Robert Conquest'o knyga: Kolyma, the Arctic Death Camps, 254 p. Tai 8-ji to paties autoriaus knyga apie Sovietų tikrovę. Kolyma esanti dalis NKVD kalininių imperijos, Gulag Archipelago. Stalino laikais ten buvo aukščiausias mirtinumas. Kolyma stovyklų tinklas yra toliausiame Sovietų užkampyje, kuris pasiekiamas tik laivais per Ochotsko jūrą. Kolymos tašą Čukotsko pusiasalį tik Beringo sąsiauris skiria nuo Alaskos.

Kaip Oswiecim (Auschwitz) pasidavė visų nacistinių naikintųjų stovyklų sinoniui, taip Sovietų žmonėms Kolyma yra panašus sinonimas stovyklų baisios sistemos, kur Stalinas badu, šalčiu ir nualinimu sistemingai išnaikino devyliką milijonų žmonių. Kolymos stovyklose 1937-1954 m. žuvo ne mažiau kaip trys milijonai žmonių.

Knyga paremta parodymais 16 buv. kalininių ir civilinio tarnautojų, taip pat Sovietų ir Vakarų literatūroje pasirodžiusiomis nuotraukomis žinių apie Kolymos stovyklas. Iš jų 17 liudininkų 12 davi parodymus, atsiradę Vakaruose, 2-jų pasakojimai buvo paskelbti Maskvoje, o 2-jų likusių Sovietų teritorijoje, buvo paskelbti Vakaruose. Iš jų 10 yra Sovietų piliečiai, 4 lenkai, 1 rumūnas, 1 šveicarė ir 1 vokiečių. 13 vyrų ir 4 moterys (kur 2 moterų parodymai galimai). Duomenys apima 1932-54 metus.

Autorius sako, daug kartų buvo klausimas, kodėl visas pasaulis žino apie Oswiecimą ir Maidaneką, o apie šią sovietiską atitiktę mirties stovyklą. Po Gulag Archipelago pasakojimo pasaulis turės prisipažinti, kad šį tą žino apie Sov stovyklų buvimą ir jų pobūdį, bet tos žinios labiau rišasi su stovyklų visuoma, o ne su kokia konkrečia vietoje, konkrečiu vardu. Tačiau visi, nors ir negausūs duomenys, surinkti iš tų kelių šimtų ten buvusių, rodo, kad Kolymos baismumui prilygsta tik Oswiecim.

Nėra prasidęs ginčytis, ar Stalino masinės žudynės yra baimesnės negu Hitlerio ar atvirkščiai. Abejos yra tiek baissios, abejose žmogus buvo naikinamas su tokiu nežmoniškumu, kad bandymas jas lyginti yra absurdiškas. Sako, gal tik toks skirtumas, kad Hitlerio žiaurumai buvo nukreipti prieš tuos, kuriuos jis paskelbė esant jo priešininkais. O Stalinas naikino savo rėmėjus ir pasekėjus. Stalinas turėjęs daugiau laiko veikti ir didesnę aukų "atsargą", užtat jis daugiau nužudė negu Hitleris. Esminis skirtumas glūdi, kad Stalinas radęs gynybą vakarietišku, švelniųjų jausmų liberalų tarpe, o Hitleris ne. Be to, Stalino teroras buvo vienas kurtinių akmenų sistemos, kuri dar nėra tapusi istorija, nes egzistuoja iki šių dienų. Šiandien Kolymos turtai (visų pirma aukštas, švinas) yra eksploatuojami laisvųjų darbininkų, naudojančių įvairiausias mašinas, tačiau tas vardas, Sovietuose ir toliau lieka Stalino eros baismųjų sinonimu.

Kolumos baisumai rišosi ne su geografinėmis ar klimatinėmis vietos savybėmis, bet su sąmoningu Maskvos sprendimu, nes

m., dabar įsikūrę Palos Park priemiestyje. Duktė Rita, istorikė, dabar išeikėjusi už dr. T. Kisieliaus ir augina du sūnus, dukte Daina, baigusi antropologiją, dirba taip pat Chicago apylinkėse. Žmona Elena, kaip laborantė, ilgėsi laiką dirbo Šv. Kryžiaus ligoninėje. O spalvingas Stasio Baro tenoras tebeskamba ne tik iš jo populiarios plokštelės, bet taip pat retkarčiais koncertuose. Tikriausiai skambės ir ateinančių ankstyvą pavasarį Lietuvių operos scenoje. Miela, kad yra žmonių, kurių gyvenimas gražus ir laimingas.

kelerius metus prieš 1937-sius Kolymos kasyklos buvo gerai administruojamos ir mirtinumas ten buvo net labai žemas. Klimatas, nors ir šaltas, ten yra sveikas žmogui, kuris turi pakankamai maisto, gerą aprangą ir tinkamą pastogę. Pradžioje administracijai rūpėjo kuo daugiau išgauti aukso. Vėliau, kaip tai vienos stovyklos vienas komendantas atvirai pasakė, nors aukso gavimas ir liko svarbus, bet esminis tikslas Kolymoje buvo žudyti kalinčius. Ten buvo daugiau kaip šimtas stovyklų, surištų su aukso ir švino kasyklomis. Bet kurioje jų ir sveikiausias kalins po mėsio "darbo" tapdavo bėmirstančiu, pusiau lavonu.

Dantės "Pragaro" scenos neturi tokių baismųjų, kokių pateikia tų 17 liudininkų pasakojimai apie jų išgyvenimus Kolymoje. Į Nachodkos ar Vanino uostus gyvuliniais vagonais atgabenti kaliniai — vyrai, moterys sausakimšai, dažniausia be oro ir geriamojo vandens, buvo suvaromi ir transportinių laivų vidų ir gabenami į Magadanį, Nagyjevo uostus, o iš ten paskirstomi į stovyklas. Kai kurie tų laivų ne tik su tūkstančiais kaliniais, bet ir su sargybiniais (vienas dešimčiai) nuėjo į dugną.

Knygos 25 pusl. rašoma, kad 1946 m. Nachodkos uoste vienas tokių laivų buvo susprogdintas, spėjama, "latvių ir lietuvių nacionalistų". Į tą laivą buvo pakrauta sprogstamoji medžiaga, naudojama aukso kasyklose. Laivas "Dalstroj" išleko į orą prieš pakraunant į jį kalinčius. Nuo to sproginio gero kaimo nukentėjo ir Nachodkos miestas. Sako, nebuvo įrodymų, kas tai padarė, bet po to, kiek žinia, ten buvo sušaudyta daug latvių ir lietuvių. Tai knygos "graučiai", kuriuos papildė parodymai ir pasakojimai tų, kuriems likimas lėmė išlikti gyvais, o išėjus iš Kolymos papasakoti apie tai, ką pergyveno ir matė Kolymos kurioje stovykloje. Baisiausiai skamba pergyvenimai moterų. Kartais net ketviradaly viso transporto sudarė moterys. O tos stovyklose veikė "nuostatai, papročiai" beisėsnis negu džunglės.

Mūsų kolonijose

Dayton, Ohio

SEKMINGA RINKLIAVA

Liepos mėn. 23 dieną Šv. Kryžiaus bažnyčioje, per Šv. Mišias, buvo pravesta rinkliava Religinei šalpai okupuotoje Lietuvoje. Visų geradarių aukomis LKRS sušelpia daugelį bažnyčių ir grįžusiųjų iš Sibiro paliegius komunistų išvargintus kunigus. Aukų surinkta daugiau kaip 660 dolerių. Visos surinktos aukos pasiųstos Religinei šalpai. Aukotojams kenčiančių brolių ir seserų vardu nuosirdus ačiū.

VISI TIRONAI ŽŪNA

Pavertę tautų tautą savaitę Daytono buvo atžymėta liepos mėn. 16 dieną Šv. Adalberto bažnyčioje 12 val. buvo atlaikytos Šv. Mišios. Vietoje pamokslą kalbėjo advokatas Eugene Jablinski. Jis išsklė būdingų minčių, kad nenusimintume, nes visi tironai žūna, o pavertiesiems tikrai saulė užtekės. Po minėjimo visi dalyviai buvo pakviesti kavutės, kur drauge praleido laiką. Pavertę tautų atstovai jautėsi sudarę vieningą nukriaustųjų šeimą, skirstėsi su viltimi, kad didžioji neįteisybė, padaryta pavertosioms tautoms, bus kada vėl atitaisyta.

ATOSTOGOS

Daytono Šv. Kryžiaus parapijos ad. kun. Vaclovas Katarakis nuo rugpjūčio 1 dienos išvyko trims savaitėms atostogų. Jį pavaduos kun. dr. Vincentas Bartuška, gerai pažįstamas daytoniečiams.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

MARQUETTE PARK

1½ aukšto mūr.; 8 kamb., 5 mieg., gražiai įrengtas rūšys, garažas. Arti 66 ir Fairfield. Numažinta kaina.

BUTŲ NUOMAVIMAS

Namų pirkimas — Pardavimas
Valdymas
Draudimai — Income Tax
Notariatas — Vertimai

BELL REALTY

J. BACEVICIUS
6455 S. Kedzie Ave. — 778-2233

ISNUOMOJAMA — FOR RENT

Išnuom. mieg. kamb. prie vienos moters, pensininkai materialai ar vyrai. Galimybė naudotis virtuve. Maža nuoma. Marquette Pk.
Skambinti 925-8761

Išnuom. Marquette pke. 4 kamb. butas rūšis. Skambinti po 5 v. vak.: RE 7-8007

MISCELLANEOUS

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir Paprastos. Radijai Stereo ir Oro Vėsintuvai.
Pardavimas ir Taisymas

MIGLINAS TV

2346 W. 69th St., tel. 776-1486

Ivairių prekių pasirinkimas nebrangiai iš mūsų sandėlio.

OSMOS PARCELS EXPRESS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

3333 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60639
Telef.: 925-2737 — 254-3330

Vytautas Valantinas

10% — 20% — 30% pigiau mokėsite už apdraudę nuo ugnies ir automobilio pav. mus.

FRANK ZAPOLIS

3206½ West 95th Street
Chicago, Illinois
Telef. GA 4-8654

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.

Tel. — WA 5-8063

PACKAGE EXPRESS AGENCY

MARIJA NOREIKIENE

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Labai patoguojamos geros rūšies prekės. Maistas iš Europos sandėlių.
2608 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629
TEL. — WA 5-2787

A. VILIMAS

MOVING

Apdraustas perkraustymas įvairių atstumų

Tel. 376-1882 arba 376-5996

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632, telef. 927-5980

VALOME

KILIMUS IR BALDUS

Plaušumai ir valdymo mašinos
visų rūšių grindis.

J. BUENYS — Tel. RE 7-5168

M. A. SIMKUS

NOTARY PUBLIC
INCOME TAX SERVICE
4320 So. Maplewood, tel. 254-7450

Taip pat daromi VERTIMAI.
GIMINTYBES PRAŠYMAI, PILDOMI
PILIETYBES PRAŠYMAI ir
kitokie blankai

ANDRIUS NORIMAS

"SANTAKA"

12-ka novelių, iš jų trys buvo premijuotos. Gražiai iliustruota. 304 pusl., 1977 m. Viršelis dail. Giedros Trečiakaitės. Kaina su persiuntimu \$6.30. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd Street,
Chicago, Ill. 60629

REAL ESTATE

Rimtas Namų Pardavimas

Lietuvių mėgiamoj gamtoj, netoli nuo Chicago, prie ežero didelis namas ir 3 akrų žemės. Daug kitų prieštaty. Svarus oras, aplinka ir namas tinka pastoviam gyvenimui. \$45,000. Modernus 15 metų mūro namas. 2 butai ir profesionali liuksus ofisui patalpos. Daug priedų. Marquette Park. Aukšta kokybė. \$50,000.00. 4 vienetų mūras ir garažas. Marquette Park. Naujas gazu šildymas. Nalė atiduoda už \$38,800. Gražus platus sklypas ir garažas Marquette Parke. Vertingas pirkėjui

Valdis Real Estate

2625 West 71st Street

Tel. 737-7200 ar 737-8534

HELP WANTED — VYRAI

Immediate Opening

South side metal fabrication job shop is seeking the following experienced personnel:

MIG WELDER

WELDER FIT-UP MAN

Day shift, good starting salary, paid holidays and vacation.

Call Mrs. Riley

523-5754

FOR APPOINTMENT

MILL OPERATORS

LATHE HANDS

Part Time.

Must have job shop experience.

Alsip area. Call 468-8234

Full Time

BUILDING JANITORS

Responsibilities include house-keeping and light maintenance in a 95 unit building. Hours are flexible. Must be a self-starter and able to work under minimum supervision.

Call 739-9300 for appoint.

EXPER. UPHOLSTERER

Must know some cutting.

Good working conditions. Please call:

725-0161 or 725-3525

TOOL AND DIE MAKER

Repair & maintenance of production tool rm.

MAINTENANCE MACHINIST

Machine repair & maintenance.

Apply or call at: SEMROW PRODUCTS CO.

755 Seegers Rd., Des Plaines 60016 837-1137

HELP WANTED — MOTERYB

Reikalinga moteris 5 d. savaitėje prižiūrėti 3 ir 4 m. vaikus. Inf. gau-

siti tel. 927-8383 nuo 10 v. r. iki 5 v. v., pirm. — ketv.

VYRAI IR MOTERYB

PAYROLL CLERK

Hospital Payroll Exper. Preferred.

Excellent starting salary.

Blue Cross/Blue Shield, Free Life

Insurance, 9 paid holidays, up to 5 weeks vacation.

Contact Personnel

722-3020, Ext. 205

MATRON

Immediate opening for part time Matron.

Apply in person:

PERSONNEL OFFICE

CARSON PIRIE SCOTT & CO.

9700 So. Western Avenue

Evergreen Plaza

ACCOUNTS PAYABLE

Individual with accounts payable experience needed. Will

schedule payments with our computer service, keep records and

be involved with all areas of that department; along with bookkeeping

entries.

Full range of company benefits.

Call ED 282-6000, Ext. 233

Persons with mechanical ability to:

MOUNT TRUCK BODIES & HOIST

Welding exper. required. Apply —

HEIL CHICAGO, INC.

7801 W. 47th St., McCook, Ill.

Tel. 242-1300

Biznieriams apsimoka skelbtis

dienraštyje "Drauge".

HELP WANTED — MALE

ELECTRICIANS — 2nd SHIFT

We are seeking individual with at least 4 or more years electrical

experience trouble shooting and repairing industrial equipment.

Maintenance on our high speed packaging machines requires the

successful applicant to have a strong background in motor control cir-

cuitry, up to \$79.00/hr. Excellent benefits package.

CALL KARL STRAND AT 581-6100, EXT. 354

TOOTSIE ROLL INDUSTRIES, INC.

CHICAGO, IL

An Equal Opportunity Employer

I PASKYRIMO VIETĄ NEATVYKO

Mokslą baigia, bet dirba kaip bemoksliai

Sovietai didžiuojasi, kad pas juos nemokamas mokslas, bet nepasako, kad tas mokslas ne visiems prieinamas. Pavergtoji Lietuvoje sukomunistėje ir subedievėje mokytojai grąšina mokiniams, kurie lanko bažnyčią, kad jie aukštesnio mokslo nepasieks, nes jie neišlaikys abiturio egzaminų. O buvo atsitikimų, kad mokiniams abiturio egzaminus išlaikę pirmuoju, su pagyrimu, bet į universitetą įstoti negalėjo, nes jie nebuvo komjaunuoliai. Tas rodo, kad nemokamas mokslas priklauso ne nuo konstitucijos dėsnių, bet nuo komunistų malonės.

Istojusieji į universitetą ne visi jį baigia dėl labai blogų materialinių sąlygų. Tėvai iš savo elgetiško uždarbio vaikų į universitetą leisti nepajėgia. O pavergtoje Lietuvoje nebėra nei ūkininkų, nei normaliai uždirbančių darbininkų ar kitų pareigūnų. Kai kurie studentai gauna valstybines stipendijas. Stipendija — 200 rublių metams. Už tuos 200 rublių galima nusipirkti kostiumą, o iš ko metus išgyventi. Kur kambarys, maistas, apavas ir kitos išlaidos?

Carų laikais studentai savo valgyklose už 6 kapeikas socialiai pavalgydavo. Ar gali dabar studentas Lietuvoje už 6 kapeikas socialiai pavalgyti? Sovietų Sąjungoje studentai už gaunamą stipendiją turi atidėti 10-12 savaičių kolchozuose ar kitose darbovietėse. Kartais studentai siunčiami dirbti į žuvų fabrikus, kur jie turi išdarinėti žuvis. Taigi Sovietų Sąjungoje studentai stipendijų negauna, o gauna atlyginimą už darbą, skaitant 50 kapeikų į valandą. Vakarų pasaulyje studentai, dirbdami be įpareigojimų, per vasarą uždirba 1,500 — 2,000 dolerių, neskaitant gaunamų stipendijų.

Pavergtos Lietuvos "Svyturio" žurnale B. Šakys rašo apie diplomantus, kurie neatvyksta į paskyrimo vietas. Išeina, kad diplomantai laisvai darbo pasirinkti negali, bet turi vykti dirbti ten, kur komunistai įsako. Nežinūn, to, dalis diplomantų į paskyrimo vietas nenuvyksta. B. Šakys sako: "Susitikau su keliais jaunuoliais, nenuvykusiais pagal paskyrimą ir dabar dirbančiais Vilniuje. Pasak jų, nieko blogo nepadarė, neišdavė specialybės, jie tik pakėitė vietą, kur esą nemažiau reikalingi, negu kur nors rajone (Sv. 1977. III, 10 p.) duos, didesnę algą, bet kaimie net naujos knygos nenusipirksi, perduotuvėse šviežių produktų negausi..."

Kad ir kaip bandytume panašią nuomonę atmesti, jaunuolių žodžiuose tiesos yra — ir gydytojui, ir agronomui, ir mokytojui tenka susidurti su daugybe materialinių problemų, tenka kasdien 10 ar daugiau kilometrų įveikti, norint rajono centre nusipirkti maisto produktų. Gūdūs žemai ir kultūros namai su apledėjusiais langais".

Komunistai žmones vilioja tik materialinėmis gėrybėmis, bet komunistai tų gėrybių žmonėms neduoda. Materialinės gėrybės žadamos tiems, kurie dar nėra komunistiniame pasaulyje. Kai jie patenka į komunistų nagus, tai jau nebe žmonių, bet komunistų valia.

B.Š. sako: "Negalima nutylėti ir tokių atvejų, kai baigęs aukš-

tąjį mokslą vaikas ar mergina pamiršta bet kokią pilietinę pareigą, lengvai iškeičia savo specialybę, pasirinkdami lengvesnę, pelningesnę. Neseniai Klaipėdoje sutikau Lietuvos Veterinarijos akademijos auklėtinį, dirbantį mokykloje mokytoju. Paklausiau, ar nors kiek praverčia studijų metais išmokti dalykai, ar pritaiko kur nors kasdieniniame darbe. "Beveik nieko", nusišypso vaikinas. Beveik nieko... Prarasti penkeri metai, ruošiasi egzaminams, mokytoja. Tačiau tuos žodžius ramiai, bet jokiu sąžinės graužulu taria mokytojas, dirbantis bazėje, inžinierius, ketinčiasis skerdieną mėsos paruošimui ir t.t."

Tas rodo, kokios dabar Lietuvoje yra žiaurios mokytojų, inžinierių ar kitus mokslus laisvą tautiečio ekonominės gyvenimo sąlygų, kad jie savo specialybę lengvai iškeičia į sandėlininką, mėsos kapotoją ir panašias specialybes, kurios jiems duoda šokių tikių ekonominių pagerinimų. Per mėnesį gaunami 120 ar 155 rubliai žmogui mažai ką pasako. Jie neprieisi prie ekonominių vertybių, ir su rubliais kienėje gali mirti badu. O tų rublių mažai ir jie neteisingai skirstomi: autobuso vairuotojas per mėnesį gauna 220 rublių, o inžinierius — 150 rublių. Ar verta džiiovinti galvą universitetą ir rizikuoti susirgti TB, jei iš to mokslo negali pragyventi.

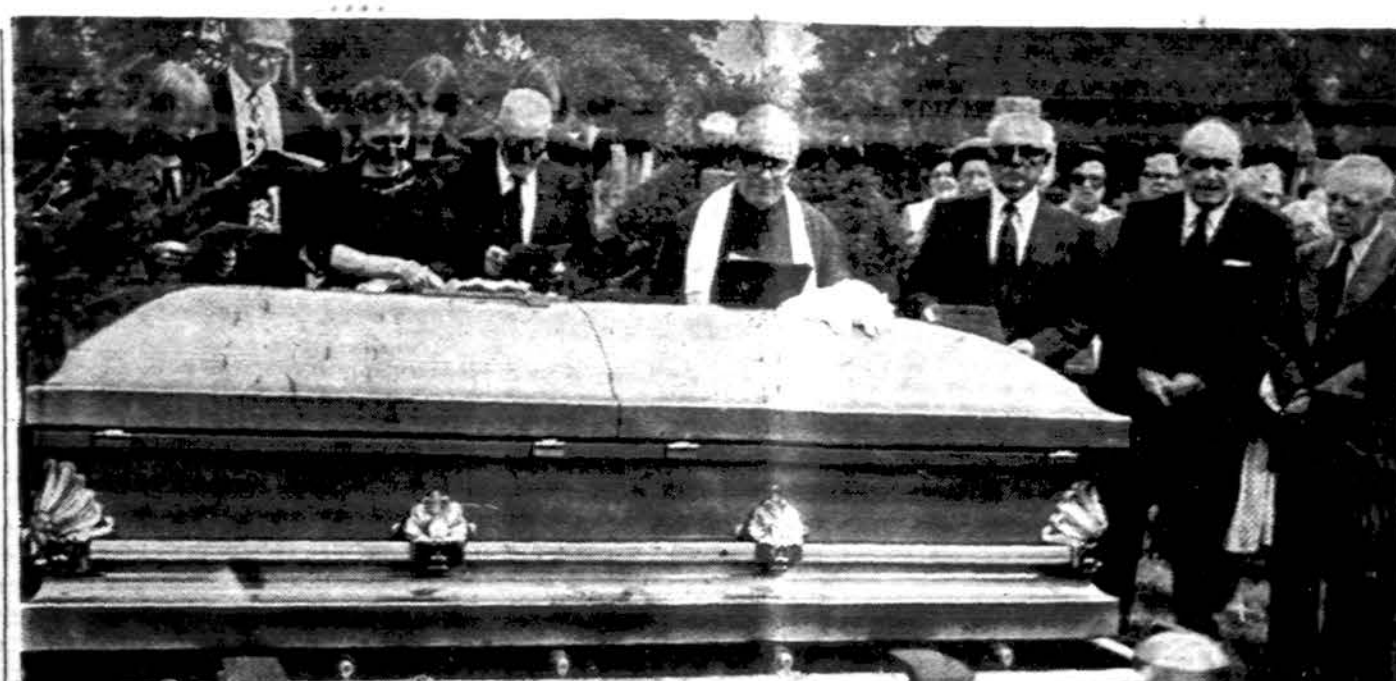
Sovietų Sąjungoje ne mokslas svarbus, o komunistas. Stalinas tik su 4 klasių išsilavinimu buvo Sovietų Sąjungos diktatorius ir generalisimas. Maršalas K. Vorosolovas buvo kalvis, o tapo Sovietų Sąjungos prezidentu. Brežnevas yra menko išsilavinimo, o gyvena carų rūmuose ir paskendęs liuksuse. Sovietų Sąjungoje mokslininkai nevertinami: jie persekiojami ir net žudomi. Ir dėl to Sovietai iš JAV perka kompiuterius ir kitokią technologiją, nes sovietiniai mokslininkai yra labai užgauti ir nepajėgūs gilintis moksle.

Toliau B.Š. rašo: "Vilniaus" restorano filiale "Tauro rage" bufetininku dirba Petras Baublys, baigęs universiteto ekonominės kibernetikos specialybę 1975 m. Jis paskirtas į Vilniaus Elektros matavimo technikos gamyklą. Nesulaukę jo. Kaip pasakoją gamyklos direktoriaus padėjėja kadru reikalams A. Matulienė, vaikas ne kartą kreipėsi, prašydamas atleisti nuo paskyrimo. Tikino, o jį vicvien nedirbsias, išvažiuosias į kitą respubliką ir tiek jį tematsia. Paskambinau "Vilniaus" restorano vyresniajai kadru inspektorei A. Banderevi. "Mums buvo reikalingas žmogus, štai, ir priėmėme. Jo diplomą net neklaušėme. Šiame darbe diplomai visai nereikalingas".

Toliau B.Š. aiškina, kad P. Baublys universitete studijavo, užėmė kitą vietą, o dabar nedirba savo vietoje. Ir Bandereva dirba ne savo vietoje. Jos vieta Rusijoje. Bet B.Š. prieš ją nieko nepasako.

1975 m. 300 jaunų specialistų neišvyko į savo paskyrimus. Gaila, kad darbovietės jų nieško. Esą, dėl to kai kurie jaunieji specialistai su darbovietėmis susitaria, kad jų neišskotų. Gal dėl to turėtų būti griežtesni darbo nuostatai. Į aukštąsias mokyklas daugiau įstoją miesčionių, bet ar jie, baigę mokslus, norės vykti dirbti į Akmenę ar Skuodą. Iš kolchozų į aukštąsias mokyklas patenka mažiau. Kolchozuose žūsta daug gerų talentų. 1976 m. iš Kupiškio rajono į universitetą stojo 38 jaunuoliai, o priimta 20. Iš jų ne vienas nepareikšė noro studijuoti Veterinarijos akademijoje. Panašiai buvo ir 1975 m. Iš kur rajonas gaus veterinarijos gydytojų?

1976 m. į Kauno politechnikos institutą stojo 75 vilniečiai ir 623

Laidojant a. a. Ksaverą Pimpienę Sv. Kazimiero lietuvių kapinėse liepos 18 d. Velionė yra buv. Marijampolės ir Šiaulių apskričių viršininko Alfonso Pimpės žmona ir dr. Aurelijos Polikaitienės motina. Iš kairės: anūkė Dalia Polikaitytė, žentas inž. Bronius Polikaitis, duktė dr. Aurelija Polikaitienė, anūkė Mirga Valaitienė, vyras Alfonsas Pimpė, anūkės vyras Algimantas Valaitis, laidotuvių apeigas atlieka kan. V. Zakarauskas.

Nuotr. V. A. Račkauskas

Pavergtų Tautų savaitės minėjimas

GRAŽINA KRIVICKIENĖ

Nors prezidentas Jimmy Carter išskėlė žmogaus teisių problemą, bet Amerikos spaudoje ir kongrese tik paskutinių laikų pasireiškę gyvenimo akcija, nukreipta prieš Sovietų Sąjungos žmogaus teisių laužymą. Tai įvyko ypač tada, kai buvo teisiškai Alexander Ginzburgas ir Anatol Ščaranskis. Deja, tik kai kur Amerikos spaudoje buvo nežymiai paminėtas lietuvis disidentas Viktoras Petkus, nuteistas 10 metų kalėjimo ir 5 metams ištremimo.

Liepos 18 d. įvyko Pavergtų tautų savaitės minėjimas senate Caucuso salėje. Nenuilstamas Sovietų pavergtų žmonių gynėjas prof. Leo Dobriansky sveikino atsilankiusius minėjimą, kuri globojo ir pagrindines kalbas pasakė senatoriai Daniel Monihan (D. - N. Y.) ir S. I. Hayakawa (R. - Calif.) paminėjęs ir lietuvių disidentą Viktorą Petkų.

Gausiai susirinkusių tarpe dalyvavo visa eilė senatorių ir Atstovų rūmų narių, jų įstaigų latvių, estų ir kitų Sovietų pavergtų tautų žmonių.

Minėjimą plačiai aprašė Joseph McLellan "The Washington Post" liepos 19 d. laidoje, paminėdamas Pavergtų tautų savaitę ir pasakytų senatorių ir kongresmanų kalbų ištraukos. Dalyvavusių tarpe teko matyti senatorius Strom Thurmond (R. - S. C.), Jacob Javits (R. - N. Y.), Richard Schweiker (R. - Pa.), Harrison Smith (R. - N. M.), Charles McC. Mathias (R. - Md.), Atstovų rūmų narius Daniel Flood (D. - Pa.), Eldon Rudd (R. - Idaho) ir kt. Priėmimo dalyvavo taip pat Republican National Committee Heritage Council nariai, kurie stengiasi sustiprinti respublikonų įtaką etninių grupių tarpe.

"Mes pilnai palaikysime prezidentą Carterį, kol jis laikysis prieš rusus", pasakė Elena Jurgelaitė Derwinskio biure.

Minėjime dalyvavo Lietuvos atstovas dr. St. Bačkis, Juozas Laučka, dr. Kostas Jurgėla, Elena Jurgelienė, Elena Jurgelaitė, Povilas Labanauškas, Algimantas Gureckas, dr. Jonas Genys, Barbara Darlys, Helen Szpakow-

abiturientai iš Kauno, bet Kaune dar vis pasigendama statybos inžinierių. 1976 m. aukštosios mokyklos iš rajonų gavo 9966 pareiškimus, o priėmė studijuoti tik 4810. Visiems kitiems nemokamas mokslas buvo neprieinamas.

Pats B.Š. pripažįsta, kad šioje srityje dirbama be aiškaus plano. Profesinio orientavimosi kabinetai respublikoje labai daug nuveikė ir norėtusi, kad jie būtų dar arčiau gyvenimo, žinotų kadru poreikį respublikoje ir šalyje. Ir jis baigia rašinį šiais žodžiais: "Gražūs, sakyčiau, šie skaičiai. Tik ar bus jė tokie gražūs, kai ateis skirstymo metas? Ar visi sušilauks paskirtųjų?"

J.J.

sky, George Ramonas ir Jūsų korespondentė. Minėjimas Atstovų rūmuose įvyko Rayburn rūmuose liepos 20 dieną.

EZERE GYVENA PABAISA

Indonezijos informacinė tarnyba praneša, kad Patengano ežere, esančiame 400 m. aukščiau jūros lygio, gyvena paslap-

Kazys Baltramaitis, Baitzko Lietuvių kultūros muziejaus Čikagoje kuratorius, apžvelgia eksponatus "Kotrynai Mielieji" ir Fay Watts. Kotryna yra gen. Vl. Mieliežio, gyv. Phoenix, Ariz., marti.

Nuotr. V. Noreikos

Lietuvos Kariuomenės kūrėjui savanoriui

A. + A. JURGIUI BREIVEI mirus,

jo GIMINĖMS, DRAUGAMS ir pažįstamiems nuoširdžią užuojautą reiškia

Liet. Kariuomenės Kūrėjų Savanorių s-gos
Chicago VD skyriaus Valdyba ir Nariai.

A. + A. BLAZEJ DOROSZ

Gyveno Mountain Home. Anksčiau gyvenęs Burbank ir Chicagoj.

Mirė 1978 m. liepos 28 d., sulaukęs 86 m. amžiaus.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Bridget Kasprzyk-Dorosz, sūnūs: William su žmona Lorraine, Theodore su žmona Joanne, Eugene su žmona Myrl, Reginald su žmona Gloria, dukterys: Leonardas su vyru Andrew Skraban, Dorothy su vyru Joseph Trzaska, 12 anūkų, 10 proanūkų, kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas Lawn koplyčioje, 7909 State Rd. (5500 W.), Burbank.

Laidotuvis įvyks pirmadienį, liepos 31 d. Iš koplyčios 9:30 val. ryto bus atlydėtas į St. Albert the Great parapijos bažnyčią, kurioje 10 val. ryto įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Resurrection kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: žmona, sūnūs, dukterys ir kiti giminės.

Lawn Funeral Home — Tel. 636-2320

Sportas Nepriklausomoje Lietuvoje

JONAS NARBUTAS

Pirmoji dalis (1919—1936). Autoriaus leidinys 1978 m., 432 pusl. Kaina su persiuntimu 9,50 dol. Leidinyje sukelta įdomios Lietuvos sportinį gyvenimą liečiančios medžiagos ir daugybė nuotraukų.

Užsakymus siųsti:

"Draugas", 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

Illinojaus gyventojai prideda extra 45 ct. takų.

DRAUGAS, pirmadienis, 1978 m. liepos mėn. 31 d.

5

Mylimam vyrui

A. + A. ANTANUI BALČIONIUI mirus,

jo žmoną MARGARITĄ, brolių ir artimuosius užjaučiame ir kartu liūdime.

Janina ir Mečys Rumbalčiai
ir Arvydas su šeima

Mylimai motinai ir močiutei mirus, kaimynei

ALDONAI VASONIENEI ir jos sūnams

reiškiame nuoširdžiausią užuojautą.

Liudas, Marija Šlaaičiai

E U D E I K I S

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai

6845 SOUTH WESTERN AVE.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta

Tel. 737-8600

Tel. 737-8601

P E T K U S

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago

1410 So. 50th Av., Cicero

Tel. 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

ANTANAS M. PHILLIPS

TOMAS ir LAURYNAS LABANAUSKAS

3307 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNOS

2314 W. 23rd PLACE

2424 W. 69th STREET

11029 Southwest Highway, Palos Hills, Ill.

Tel. Virginia 7-6672

Tel. RRepublic 7-1213

Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE.

Tel. LAfayette 3-3572

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-1138-39

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET

Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1440 SO. 50th Ave., CICERO, ILL.

Tel. OLYmpic 2-1003

APLINK MUS

× Angelė Tamošiūnaitė, Australijos lietuvių sportininkė, kurios krepšinio komanda laimėjo aukso medalį Lietuvių sporto žaidynėse Toronte, lankeši "Drauge", lydimas savo čikagiečio dėdės Myk. Maksyčio. Angelė domėjosi spaustuves darbas ir įsigijo didesnį kiekį lietuviškų knygų.

× Kongr. Edward J. Derwinski, liepos 14 d. kalbėdamas Atstovų rūmuose Washingtone, aiškiai pabrėžė Marquette Parko lietuvių nusistatymą prieš nacių propagandą ir maršavimus. Jis į "Congressional Record" paprašė įtraukti James B. Burke straipsnį, kuris buvo išspausdintas "Chicago Catholic" savaitraštyje. J. B. Burke, apklausinėjęs kun. V. Rimšėlį, Chicago mariojū vyresnįjį, Pilypą Narutį, buvusį Stutthof kalinį, J. Juozevičių, lietuvių jaunimo pirmininką, ir kitus, buvo padaręs išvadą, kad lietuviai nacių nenori ir neprisima joms primetamų rasizmo nuotaukių. Marquette Parko kova prie nacių jau pasidarė visuotiniu reikalu.

× Regina ir Romas Kristopaičiai, Lemonto Maironio lituanistinės mokyklos komiteto darbuotojai, su vaikais išvyko atostogų į S. Caroliną. Inž. R. Kristopaitis jau kelerius metus dirba Lemonto mokyklos tėvų komitete, kuris jau dabar rūpinasi šio rudens mokslo pradžia.

× LDK Birutės draugijos visi skiriami prašomi kaip galima greičiau pranešti savo adresu centro valdybos sekretorei A. Likanderienei (6556 So. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629). Tai reikalinga numatomam suvažiavimui šaukti.

× Morkus Šimkus, Baltimorės lietuvių kultūrininkas, užsakė "Drauge" didesnį lietuviškų knygų kiekį jo vadovaujamam Lietuvių tautiniam knygynui — bibliotekai ir dar pridėjo auką. Dėkojame.

× "Gintaro" vasarvietės savininkas Algirdas Karaitis, Union Pier, Mich., dažnai paremia lietuviškus kultūrinius reikalus ir spaudą. Šiomis dienomis "Draugas" gavo jo 30 dolerių auką. Už paramą nuširdžiai dėkojame.

× Dr. Jonas Šalna, Greyslake, Ill., yra nuolatinis mūsų dienraščio rėmėjas. Neseniai vėl gavome jo 20 dolerių auką, už kurią tariame malonų ačiū.

× "Be "Draugo" dienraščio mano ir mano šeimos gyvenimas būtų nuobodus ir pilkas. Džiaugiamės pagerėjusia spaudos technika, ypač geromis ir gausiomis iliustracijomis. Sveikiname, nepamiršime ir ateityje" — rašo mums Eufrozina Kongienė iš New Yorko, siųsdama prenumeratos mokestį ir auką.

× Kazys ir Antanina Atkočiūnai, Cleveland, Ohio, dažnai paremia savo dienraštį. Neseniai vėl gavome jų malonius sveikinimus ir auką.

× Los Angeles birutietės, suprasdamos sunkų lietuviškos spaudos darbą, per Nelę Apeikienę atsuntė 10 dolerių auką savo dienraščiui stiprinti. Labai ačiū.

× Jei SKILANDŽIŲ tau tik reikia, tuoj pas PETRĄ ir užkirk! — INTERNATIONAL MEAT MARKET. Medžioklinės dešrelės, kumpiai, aviena, veršiena, dešros ir t. t. 2913 West 63rd St., Chicago, Ill. Tel. 436-4337. (sk.).

CHICAGOS ŽINIOS

PATARIMAI AUTOMOBILISTAMS

Saugant, kad nepavogtų automobilio, reikia jį statyti arčiau šviesų. Įvarant į angą tarp namų, geriau palikti priekiu į gatvę, kad labiau matytųsi motoras. Statant gatvėje tarp kitų automobilių, gerai priekinius ratus stipriai pasukti į šalį — tada vagims sunkiau užkabinus automobilį nusižvėsti. Niekada nepalikti einančio motoro ar raktų automobilyje. Visada užrakinti duris. Vertingus daiktus reikia uždėti bagaže, nepalikti automobilyje.

POMPEJOS PARODA

Meno institute, Chicagoje, rugpjūčio 12 d. bus atidaryta ugnikalnio užlieto Pompejos miesto iškastų paroda, kuri tęsis tris mėnesius. Bostone šią parodą aplankė 432,000 žmonių. Spėjama, kad Chicagoje gali aplankyti apie 1.3 milijono — tiek lankytojų buvo Tutankamono parodoje Field muziejuje.

SIEMLIGE SERGANTIEMS

Abbot laboratorijų, esančių Chicago šiaurėje, mokslininkas Don Wilson skelbia, kad šiemet bus sunkus sezonas šienlige sergantiems, nes liepos mėnesio lietus išaugins daug augalų, kurių dulkės sukels šienligę.

TIRIA PASKOLA

JAV darbo departamentas tiria, kodėl šoferių pensijų fondas suteikė 5.25 mil. dol. paskolą Chicago Sherman viešbučiui, kuris bankrutavo.

Pranas Pusdešis, poetas, scenos veiklų autorius, žurnalistas, literatas. Jo 3 veiksmų dramatis veikalas "Sviesa nuo kalno" neseniai buvo dukart vaidintas Adelaidės lietuvių teatro "Vaidila" Australijoje. Redaguoja literatūros bei kultūros priedą "Vėpetai" savaitraštyje "Tėviškes Aidai". Rengia literatūros, dainos bei muzikos vakarus.

OPEROS DIREKTORĖ EUROPOJE

Lyric operos direktorė Carol Fox sugrįžė iš kelionės į Europą, kur ji Florencijoje, Italijoje, aptarė paskutinius planus pastatyti naują K. Pendereckio operą "Prarastasis rojus". Florencijoje ji tarėsi su kompozitoriumi Pendereckiu, su dirigentu Br. Bartolotti ir su baletu direktore Marija Tallchief. Numatoma, kad premjera sustraus operos mylėtojų ir kritikų iš viso pasaulio. Šią operą užsakė dabar jau miręs J. C. Hemphill. Operos sezonas Chicagoje prasidės rugsėjo 22 d.

ISVILJOJO 1,204 DOL.

Du vyrai — Robert L. Brown, 37 m., ir Robert K. Wall, 28 m., meluodami, kad jie buvo ap...

× Už a. a. kun. Pijaus Karaliaus sielą, minint 23-sias metines, šv. Mišios bus atnaušintos liepos 31 d., 7 val. ryto ir rugpjūčio 4 d., 8 val. ryto šv. Antano bažnyčioje, Ciceroje. Taipgi Tėvų Marijonų koplyčioje liepos 31 d., 7 val. ryto. Kviečiame pamaldose dalyvauti. Nuliūdę: sesuo ir sūnėnai su šeima. (pr.)

Australijos lietuviai sportininkai su Chicago sportininkams rengiamo priėmimo komiteto nariais po pamaldų prie Jaunimo centro.

Parinkit man du gražius australiečius

"Prisiviriau balandėlių, išsidžiau butą, norėčiau jaunų ir gražių svečių iš Australijos..." — žodžiai, kurie paskutines savaites neretai skubėjo Vyt. Miceikos telefonui ragelį. Rodos 70 svečių patalpinti nėra lengva, tik ne Chicagoje. Atsirado norinčių daugiau negu reikėjo. Nemaža darbo idėja Miceika, bandymas visus patenkinti ir sudaryti sąrašus. O australiečiams atvykus atsirado neužsiregistravę giminių ir buvę draugai ir išgrobstė juos, kaip saldinius, per kelias minutes. Nebereikėjo ir sąrašų...

Tokiame skaičiui priimti, kruopščiai paruošti 4 dienų programą ir ją įvykdyti reikėjo daug darbo ir daug pagalbos. Visi Chicago sporto klubai mielai prisidėjo su sportine programa ir dalyvavo balijū. Visur gabiai organizavo J. Bagdonas, daug dirbo V. Plepys ir A. Pocius su savo pagalbiniškais, gražiai salę ir stalus papuošė D. Plepys, J. Kerelytė ir R. Janušaitė, o sceną dekoravo A. Trinkūnas. Tačiau daugiausiai darbo iš viso Valdo

plėsti, kad jų automobilis pavogtas, kad neturi kuo grįžti namo, iš kun. J. Mitchell, šv. Paskalo par. asistento, išviliojo 1,204 dol. Kai kunigas gavo prašymą pasiųsti dar 750 dol. į St. Louis, jis patikrino duotą adresą policijoje ir susekė, kad turėjo reikalą su apgavikais. Policija, susekusi jų kitus nusikaltimus, abu dar areštavo.

ISMESTA TURTUOLĖ

Susan Blaschyn, 66 m., buvo išmesta iš buto 1718 W. Pierce Ave., Chicagoje. Gatvėje iš jos maišelio iškrito 11,000 dol. pinigais ir bonais. Ją vėliau priglaudė giminės, paraginę pinigų padėti į banką. Ji buvo išmesta dėl nepakankamos netvarkos bute.

BAISUS DRAUGAS

Jie teismą patrauktas Glen Boehm, 35 m., gyvenęs 905 W. Belmont, Chicagoje. Pas jį rasti akiniai ir vienas batas Fabijono Carter, 10 m. berniuko, kuris rastos nužudytas. Boehm apie 10 m. draugavo su berniuko motina, berniuką išveždavo į beisbolo žaidimus, nupirkdavo jam ledų. Kai berniukas buvo nužudytas, atbėgęs guodė motiną, bet dabar policija rado, kad jis kaltas berniuko užmaugus.

KALTIMA UŽ SKELBIMUS

Federalinė maisto ir vaistų administracija kaltina Searle bendrovę, kurios centras yra Skokie priemiestyje, kad jų garbinimoose aldaktono ir aldaktono vaistų, naudojamų prieš kraują spaudimą, labai perdama.

GERAS PELNAS

Maltinių ir kitokio maisto užkandinių bendrovė McDonald, turinti daug krautuvų Chicago, je ir visame krašte, antrą metų ketvirtį turėjo 45.2 mil. dol. pelną.

Adamkaus sudaryto komiteto idėją I. Kerelienė, V. Plepienė, J. Jakaitienė ir P. Lapienė. Jų energija, apskrumas ir patyrimas padėjo sutraukti net 400 svečių į australiečių pagerbimo pokylį ir į karštą Jaunimo centro salę viduryje vasaros.

Iškilmingas balius

A. Modesto orkestrui grojant maršą, į salę įvygiavo vienodai ir gražiai apsirengę Australijos sportininkai. Vakaro vadovas P. Petrutis juos pristatė komandiniai ir pavieniai, o ponios ir panelės kiekvienam prisegė po gėlę ir išskirstė prie židinių stalių. Seklė jo paties išanginis žodis su garbės svečių gen. konsulės J. Daužvardienės, V. Adamkaus, alderm. K. Jacksy ir australiečių vadovų A. Laukaitis ir V. Gulbinas pristatymas. Atskirai pagerbti buvo mūsų krepšinio rinktinės žaidėjai, laimėję Europos meistrijo vardą, M. Ruzgys ir dr. Pr. Mažeika, nepamiršti pristatyti ir treneriai ir kapitonai: V. Adamkus, V. Grybauskas, J. Baris, Z. Ziupsnys, R. Dirvonis ir A. Varnas, pabrėžiant, kad artimesnių ryšių su australiečiais kaip tik ir buvo 1964 m. mūsų krepšinio rinktinės išvyka Australijoje. Tos išvykos vadovas V. Adamkus tarė žodį, po jo kalbėjo gen. konsulas J. Daužvardienė ir pagaliau An-

tradienio dieną išvyka į Mchigano ežerą T. Sluto, R. Dičiaus ir jūros šaulių laivais. O vakarė futbolio rungtynės tarp australiečių (sustiprintų) ir Lithos senjorų komandos. Kaip ir priderėjo, rungtynės baigėsi lygiomis, kad po jų visi draugiškai prie Lietuvos klubo dešrų ir kopūstų galėtų užtraukti bendrą dainą ir pabendrauti.

Trečiadienį trims lėktuvais Australijos lietuvių sportininkai

Lietuvos generalinė konsulė J. Daužvardienė, V. Adamkus ir A. Laukaitis, Australijos lietuvių sportininkų vadovas, pagerbimo metu Jaunimo centre.

tanus Laukaitis, Australijos lietuvių sporto sąjungos pirm. Po vakarienės ir trumpos A. Modesto orkestro programos gen. konsulė ir V. Adamkus iškėlė Romui Gulbinui, Australijos krepšinio rinktinės žaidėjui, didžiulį ragulį, padovanotą Baltic Bakery savininko J. Ankaus. Juozas Ankus, be ragulio, paukuko pyragus ir duoną visam balui.

R. Gulbinas iš Chicago tiesiai vyko į savo vestuves Los Angeles, kur sukūrė šeimos židinį su vieta lietuvių, su kuria susipažino Australijoje. Vestuvėse dalyvavo beveik visi australiečiai. Pabaigai trumpai padėkojo visiems atvykusiems ir anksčiau minėtiems talkininkams australiečių kelionės po Ameriką organizatorius Vyt. Grybauskas. Šokiai, pakili nuotaika ir bendras linksmas klegesys tarp Australijos ir Chicago lietuvių užpildė salę.

Visos gautos pajamos iš baliaus 2436.47 dol., rungtynių pajamos 735 dol. ir finansinė parama iš Chicago Teniso klubo, J. Talandžio, Exentric Co., J. Blinstrubio, V. Domanskio ir A. Visockio 3331.47 dol. sumoje buvo broliškai priimti, tačiau Chicago priėmimas su tokiais iškilmingu baliumi, puikia organizacija ir vaišingumu paliko neužmirštamą įspūdį! Esame nepaprastai dėkingi ir laukiami jūsų meiles tarp Australijos ir Chicago lietuvių užpildė salę.

IŠ ARTI IR TOLI

I. A. VALSTYBĖSE

— Pittsburgho savaitraštis "Pittsburgh Catholic" liepos 21 d. laidoje ilgą straipsnį paminėjo Sovietų Rusijos disidentus, kurie neseniai buvo nuteisti ir pasmerkti didelėmis bausmėmis. Taip pat paminėta pop. Pauliaus XI kalbą, kurioje jis priminė persekiojimus dėl tikėjimo ir Sovietų Rusijos pasirašytą Helsinkio susitarimo nesilaikymo, ypač žmogaus teisių atžvilgiu. Laikraštis, pasinaudodamas kun. K. Pugetvičiaus informacija, prisimena ir Viktoro Petkaus nuteisimą Vilniuje, okupuotoje Lietuvoje. Taip pat primena, kad Sovietai Lietuvą yra okupavę jau nuo 1940 m.

— Iš Los Angeles į VI Tautinę skautų stovyklą vyksa še skautai ir skautės: Algirdas Basiulis, Jonas Bužėnas, Algirdas Lešys, Darius Mikėnas, Darius Prasauskas, Vytas Vencus, Vytenis Vilkas, Vilija Butkytė, Audra Bužėnaitė, Ilona Bužėnaitė, Rita Čekanauskaitė, Audra Griniūtė, Indra Leškytė, Dalia Venckutė, Regina Vilkaitė, Inga Vizgirdaitė. Visi jie reprezentuos Los Angeles skautus. Skautų tūntui vadovaus J. Kestutis Mikėnas, skaučių — Birutė Prasauskienė.

— Lietuvių kredito draugija veikia Los Angeles, priima indėlius ir duoda paskolas, morgičius.

KANADOJE

— Baltistikos konferencijos organizacinio komiteto pirmininkė Ilze Kalniņa atsuntė "T2" padėkos laišką už pagalbą informacinėje srityje, paminėdama, kad konferencijos aprašymas taip pat buvęs geras. — "The Toronto Sun" 1978. VII. 14 išspausdino St. Prapako laišką, kuriame jis apgailestauja, kad didieji laikraščiai nesidomėjo Pasaulio Lietuvių dienomis ir dėkoja dienraščiui "Sun" už reportažą apie Pasaulio lietuvių sporto žaidynes. Redakcija pridėjo ironišką priedą: "Which are Toronto's major papers?"

— Kazys Žolypis su savo žmona iš Sioux City, Iowa, JAV, aplankė savo gimines Toronte, Anapilį ir kitas lietuvių institucijas. Keletą metų jis yra gyvenęs Belgijoje ir dirbęs anglų kasyklose.

— "Nepriklausomos Lietuvos" savaitraštis atostogaujantis, tris savaites neišeis. Poatostoginis numeris pasirodys rugpjūčio 7 dieną.

— Skautų iškyloje į Romuvą liepos 8-9 d. dalyvavo apie 40 skautų-vyčių ir kandidatų, vyr. skaučių, skautininkų-kių ir stovyklavietės talkininkų. Atlikta daug stovyklos paruošiamųjų darbų. Sk. vyčiai kandidatams atliko paskutinius uždavinius apylinkės miškuose. Violetinius vyčio kaklaraiščius tėvūnaitėms pasidėdėjusiems toliau skautauti suaugusiems priimtu būdu. Tai buvo gražus Mindaugo dr. vės jaunimo būrelis: E. Grybas, L. Grybas, T. Kasperavičius, G. Karosas, E. Slapys, M. Tarvydas, R. Turūta ir T. Valickis. Juos sveikino Romo Kalantos būrelio vadovas ps. M. Rusinas, kandidatus ruošęs ps.

miestais Amerikoje prie Australijos lietuvių sportininkų kelionės išlaidų buvo prisidėta su daugiau kaip 8.000 dol.

B. D.

BRAZILIJOJE

— III Imigrantų olimpiada įvyksta rugpjūčio 11-20 dienomis. Lietuviai taip pat ruošiasi dalyvauti. Jų grupę globoja Brazilijos lietuvių bendruomenės vadovybė.

— Mirė a. a. Vladas Dambinskas, kaunietis, sulaukęs 51 metų amžiaus. Į Braziliją jis buvo atvežtas vos trijų mėnesių. Jo tėvelis Antanas buvo lietuviškos spaudos platintojas.

— Olga Jakubėnienė, žinoma kompozitoriaus Vlado Jakubėno našlė, kurį laiką svečiavosi Brazilijoje. Apie savo gimtinę Vitalio Katlauskio šeimoje. Kurį laiką pabuvojęs, sugrįžo į Chicago.

OKUP. LIETUVOJE

— Algis Žiuraitis, muzikas bei dirigentas, vis labiau garsėja Sovietų Sąjungoje ir už jos ribų. Gimęs 1928 m. Raseiniuose. 1950 m. baigė Lietuvos konservatoriją. 1955—1960 m. garsėjo kaip žymus dirigentas Mackvoje. 1958 m. baigė Čaikovskio konservatorijos dirigavimo klasę. Nuo 1960 m. Maskvos didžiojo teatro dirigentas. 1968 m. tarptautinio dirigentų konkurso Romoje laureatas, vėliau Rusijos liaudies artistas. 1977 m. apdovanotas Sovietų valstybine premija. Paprastai Didžiąjame teatre kiekvieną mėnesį jis diriguoja 8—9 spektaklius. Su rusų muzikiniais vienetais yra koncertavęs Paryžiuje, Italijoje, Austrijoje, Anglijoje, Vokietijoje, Japonijoje, Egipte, Skandinavijoje, ir JAV-bėse. Deja, neteko girdėti, kad būtų koncertavęs Vilniuje ar kur nors kitur Lietuvoje.

— Okup. Lietuvoje šiuo metu yra du dideli rezervatai: Zuvinto, kuris skiriamas saugoti, žieduoti ir tirti vandens paukščių ir Čepkelių raistas. Šis rezervatas skirtas apsaugoti vieną iš seniausių ir idomiausių miško pelkių, mišku apaugusias žemynines kopas, reliktinius ežerus, vertingą augaliją bei gyvūniją. Neseniai paruoštas projektas įsteigti naują rezervatą — Kamanų pelkių botaninį draustinį, šiaurvakarinėje Lietuvos dalyje. Projektuojamo rezervato plotas būtų 5209 hektarai, iš kurių 2103 ha pelkės ir 3106 ha miško bei kitos žemės. Kamanų pelkės buvo moksliniais ištirtos jau 1932—1936 metais. Šių pelkių ežeruose, apypelkio miškuose išai laikė nemaža retos augalijos ir gyvūnijos.

Advokatas JONAS GIBAITIS

6247 So. Kedzie Avenue

Tel. — 776-3599

Chicago, Illinois 60629

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.

Šeštad. 9 val. iki 1 val. d.

TEATRINIO VARGO KELIAIS

Juozas Kaributas

Memuarai. 50 metų teatrinio darbo sukačiai paminėti, 192 pusl. Spaudė Salėnėlių spaustuve Romoje 1977 m. Kietas viršelėlis. Kaina su pernešimu \$10.30. Užsakymus siųsti —

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60628.